

Brassói Lapok

Ára 5 le

Péniek
1932 * január 22

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

17. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 le

Laval bejelentette, hogy a jóvátételek elengedéséről szó sem lehet

Hasonló álláspontot szögeztek le Benes cseh és Ghica román külügyminiszter

„Ne siránkozzon a németeken, van elég munkanélkülije Franciaországnak!”
— hurrogták le Blum szocialista képviselőt a francia kamarában

A Balti tengertől a Fekete tengerig

A román—orosz megtámadhatatlansági szerződés most nem sikerült és valószínűleg még egy jó ideig nem is sikerül, de sikerülni fog. Sikerülnie kell, mert üzlet, még pedig nagy üzlet és a franciáknak most ez az üzlet nagyon kell. Románia az egész tranzakción nem sokat keres majd, de a rendező hatalomnak nem fontos Románia, csak az ön maga sorsa.

A franciák már augusztusban megegyeztek az oroszokkal és az átmeneti és feltételes szerződést még augusztusban aláírták. Minden politikai expanziótól eltekintve, a franciák ezt az üzletet már augusztusban azért kötötték meg, mert felismerték, hogy a szövettel még lehet üzletet kötni, de Európa többi államaival már nem. A francia kormány, amely a multban az orosz tanácsköztársaságnak legádázabb politikai ellensége volt, üzletileg nagy megértéssel viseltetik a szovjet iránt, mert úgy látja, hogy a szovjet, mint államkormányzati forma, nem átmeneti jellegű többé és rájött arra, hogy ezzel a stabilitást mutató nagy fogyasztóval nagy üzlet üzletet kötni és arra is rájött, hogy üzleti ostobaság a vele járó kereskedelmi forgalomból kimaradni.

Franciaországot most legújabbán csapás-csapás után éri. A német jóvátételek fizetéséről magas helyeken és bizalmas körökben már régen úgy tudják, hogy azok behajthatatlanok. Az Anglia felé irányuló francia exportról meg most vált nyilvánvalóvá, hogy kilátástalan. A háború után naggyá fejlődött francia iparnak viszont munka kell, az oroszoknak meg az öt éves terv megvalósításához ipari termékek kelljenek. Mivel az orosz szükséglete a pénzügyileg leromlott Németországnak és Angliának sokáig finanszírozni nem bírja, végig, az egész vonalon, találkoznak az orosz—francia érdekek.

Franciaország dolgozni és árulni akar, Oroszország dolgozni és venni akar és, hogy eladó és vevő találkozhassanak, meg kell kötni azt a politikai békét, amely előfeltétele annak a gazdasági és kereskedelmi szerződésnek, amelynek során végre egymástól venni és eladni lehet. A francia arany ma hever. Nem dolgozik, mert nincs kinek. Nem akar heverni, mert az arany már olyan, hogy mindig nőni akar. Az oroszok ugyancsak látják és ismerik a francia aranyhegyeket és jól tudják, hogy a második öt éves terv, az életzínvonalat emelő öt éves terv sikere attól függ, hogy a franciák, annak az Oroszországnak, amely venni akar, kihiteleznek-e valamennyit a heverő aranyhegyekből.

Millió és milliárdos üzletek készülnek itt, amelyeket megkötnék minden áron és minden körülmények között, mert — üzletek.

A sima lebonyolítást egy kissé zavarja a politika. A francia kis polgárnak még mindig fanyar a szája, ha arra a tizenegy milliárdra gondol, amelyet a cári Oroszországnak kikölcsönzött és amely odaveszett. És a francia nacionalizmusnak vicсорodik a foga, ha a német—oros szövetség eshetőségének mumusa az eszébe jut, meg eszébe jut, hogy a Puffer-állam, Lengyelország, árván és egyedül vergődik a nagy orosz és a nagy német moloch között. Előbb tehát meg kell békíteni a francia rentiert és a francia nacionalistát és ezért tervezik azokat a megtámadhatatlansági szerződéseket, amelyeket most hajtanak keresztül.

A Balti tengertől a Fekete tengerig terjedő hatalmas sávnak katonai és politikai gátat kell alkotni. Finnek, lettek, esztek, lengyelek, csehek, románok és jugoszlávok, kössenek az orosz békét és egymással szövetséget, hogy az orosz megerősödés ne jelentsen veszélyt. Ez a forma a francia nacionalizmusnak szól, amely egyszersmind a francia tőkés kis polgár ugyanegy személyben. Ha a francia tőkésnek igazolni lehet, hogy Oroszország nem támad, mert nem támadhat és ha a francia kis polgárnak, aki a tőkés, bizonyítani lehet, hogy az orosz szovjet termelő akarata és üzleti korrektsége nem háborút előkészítő ravaszság, hanem a cári Oroszország életének erkölcsösebb és magasabb szintű élet-igenlése: a francia tőke újra belekap az orosz kihelyezések csalogatójába. Annál is könnyebben belekap, mert ma tervtelenül hever és unatkozik és sopánkodik, hogy üzletet kötni nem lehet. És belekap már csak azért is, mert a munkanélküliség nem csak azt jelenti, hogy

zódéseket tiszteletbentartják. kiépítik a döntőbíráskodást, szabatosan megjelölik ki tekintendő támadónak és gondoskodnak a kölcsönös támogatásról, vagyis eleget tesznek a biztonság követelményeinek. Franciaország ernyedetlenül követi ezeket az elveket.

Végül kijelentette Laval, hogy Franciaország helyzete nem olyan rózsás, mint ahogyan külföldön állítják.

A kamara élénken megtapsolta Lavalt, majd megkezdődött a kormány-nyilatkozat vitája.

Frossard szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy Laval megalakította a legjobboldalibb francia kormányt, már pedig reakciós többséggel nem lehet béképolitikát csinálni.

Léon Blum megemlékezett a németek nyomoráról, mire a jobboldaliak lehurrogták:

— **Elegendő munkanélkülije van Franciaországnak, ne siránkozzon a németekről!**

Blum szerint sem követelheti Németország a jóvátételek eltörlését, ezzel szemben nem lehet a Young-tervet sem a né-

metekre erőszakolni, miután Németország ezidőszáig nem tud fizetni.

A vitát végül csütörtök délutánra halasztották.

Az „Echo de Paris” szerint az angol kormány hajlandó elfogadni a Hoover-moratórium egyszerű meghosszabbítását egy évre. Ha Berlin ebbe beleegyezik, akkor szükségtelen a lausannei értekezlet, mert a szükséges megegyezést a külügyminisztérium útján is megkötötték.

Washingtoni jelentés szerint Stimson kijelentette, hogy az Egyesült Államok politikája a háborús adósságok kérdésében Hoover és Laval találkozására óta nem változott és az amerikai kormány e kérdésben nem szándékozik újabb lépéseket tenni vagy további segítséget felajánlani Európának. Arra a kérdésre, hogy mit tesz az USA, ha az európai hatalmak a moratórium meghosszabbítását javasolnak, Stimson megtagadta a választ.

A kisantant állásfoglalását illetőleg mérvadó Benes és Ghica tegnap prágai találkozásán, amelyen a két külügyminiszter megállapodott abban, hogy a német jóvátételek eltörléséről szó sem lehet.

párt néhány kimagasló egyénisége belép. Ezek között első helyen szerepelne Popovici, a volt nemzeti-parasztpárti pénzügyminiszter, aki máris együtt dolgozik Argetoianuval.

Averescu békülni akar

Már hetek óta suttogják bukaresti politikai körökben, hogy Averescu marsall és Goga között mely és áthidalhatatlan ellentétek vannak. Még a nyár folyamán történt, hogy az Averescu-párt által rendezett nagy tüntető gyűlésen, ahol a párt összes vezérszónokai dörgedelmes hangon támadták a kormányt, Goga, a párt legjobb szónoka, nem volt hajlandó felszólalni.

Ettől az időponttól kezdve nap-nap után mindjobban érezhetővé vált, hogy Goga és Averescu között történt valami. A fővárosi sajtó már egészen nyíltan tárgyalta, hogy Goga otthagyja a marsallt és külön táborba vonul híveivel. Pár héttel később olyan hírek láttak napvilágot, hogy a költő-politikus végleg szakít az ellenzékiekkel és helyet foglal a Jorga-kormányban.

Ma végre Averescu marsall is megszólalt a Goga-kérdésben:

— **Nem igaz...** — írja Averescu marsall — **egy szó sem igaz, mintha köztem és Goga között nézeteltérések lettek volna...** a legteljesebb harmoniában dolgozunk együtt és csak a politikai intrikák mesterkedése minden ellentétéről szóló hír...

Cáfoltják, — tehát igaz...

Ez a jól bevált politikai aforizma természetesen itt is helytálló. Az ellentétek ugylátszik annyira kimélyültek a marsall és a költő-politikus között, hogy Averescu ily módon próbál Gogához közeledni. Erre vall különben Scrutator cikke is, aki megállapítja, hogy Goga már hónapok óta halleluénit azt az éles, szinte brutális harcot, melyet a marsall a kormány ellen folytat.

— Szóval Goga és Averescu marsall között nincsenek ellentétek — írja a kormánylap — legalább is Averescu állítja ezt. Mi majd akkor hisszük el ezt az állítást, ha majd Goga is hasonló nyilatkozatot jelentet meg.

Páris, január 20.
Laval új kormánya kedden délután bemutatkozott a Kamarában. Laval felolvasta a kormánynyilatkozatot, amelyben kifejti, hogy a francia kormány nem járulhat hozzá a jóvátételi kérdés olyan megoldásához, amely megkárosítaná a francia érdekeket és jogokat, anélkül, hogy enyhítene a válságot. Franciaország nem mondhat le a jóvátételi fizetésekről és a kormány kötelessége, hogy ne áldozzon fel semmit saját adósságainak egyidejű leszállítása nélkül.

A leszerelés kérdésében rámutatott Laval a július 15-iki francia emlékiratra, amelyben a kormány világosan kifejtette magatartását. Végül hangsúlyozta, hogy a kormány gazdasági programja: Franciaország újjáépítése.

Laval a továbbiakban utalt azokra a fázisokra, amelyeket Franciaország nemzetközi téren kifejtett a béke megszilárdítása érdekében. Mindezen törekvésekhez — mondotta — elválaszthatatlanul hozzákapszólódik Briand neve (általános élénk tetszés és éljenzés.) Valamennyi párt egyetért abban, hogy sikerre csak akkor lehet számítani, ha a szer-

Ugynevezett belpolitika:

Ilyen népes kormánya még sohasem volt Romániának

**Minisztertanácskor 20 kegyelmes gyűl össze
Jorga elnöklete alatt — Popovici különös
szerepe — Averescu és Goga**

Bukarest, január 20.
Égészen természetes, hogy az erdélyiek és besszarábiaiak után, akik két-két miniszterrel szerepelnek a kormányban, a bukovinaiak is hasonló követeléssel lépnek fel Jorgával szemben. Ma megjelent a miniszterelnöknél a bukovinaiak küldöttsége és arra való hivatkozással, hogy a tartománynak minden eddigi kormányban volt képviselője, továbbá az elmúlt héten történt kormányátalakításra, azt követelték, hogy Bukovina is hasonló mértékben legyen képviselve a kormányban, mint Erdély vagy Besszarábia.

Az ellenzéki lapok nem titkolt kárörömmel regisztrálják ezt a politikai eseményt és gunyosan megjegyzik, hogy ezek után már csak az marad hátra, hogy a többi tartományok Oltenia, Muntenia, Dobrudza stb. képviselői is helyet kapjanak.

Az utóbbi időben történt miniszteri kinevezések után a Jorga-kormánynak, — mely mint ismeretes a kiméletlen takarékság jelszavát írta zászlójára — pontosan tíz államtitkára van és pedig:

A miniszterelnökségen: Pangal, sajtóügyi és Brandsch kisebbségi és Tatar erdélyi államtitkár.

A földmívelésügyi minisztériumban: Stanciu és Radian államtitkárok.

A kereskedelemügyi minisztériumban: Buzdugan államtitkár.

A pénzügyminisztériumban: Bratescu államtitkár.

A közoktatásügyi minisztériumban: Metes könyvtár és muzeumi államtitkár.

A belügyminisztériumban: Ottescu és Munteanu Ramnic államtitkárok.

Az új besszarábiai miniszter kineve-

zésével a kormány miniszteri tagjainak száma is elérte a tízet és így, ha Jorga elnökletével a t. kormány tagjai minisztertanácsot tartanak, husz kegyelmes ülést körül a Cantacuzino palota maradványtermében a hosszú zúld asztalt.

Ilyen népes kormánya még sohasem volt Romániának...

Popovici a Jorga-kormányban

Kétnapos tanácskozás után a nemzeti-parasztpárt vezérlő bizottsága hivatalos kommunikékében hozza a közvélemény tudomására, hogy a mai naptól kezdve ádáz harc indul a kormány ellen. A cél: a Jorga-kormány megbuktatása.

Ezek után még inkább érthetőbbé válik az a hír, melyről már tegnapi számunkban írtunk és amely általános konsternációt keltett a nemzeti-parasztpárti vezérek között, hogy

Popovici volt pénzügyminiszter kint tartózkodik Párisban és minden tőle telhetőt megtesz, hogy Argetoianu párisi kölcsöntárgyalásai sikerrel végződjenek.

A párt Bukarestben éles és kiméletlen harcot indít Jorga—Argetoianu-kormány ellen és ugyanekkor a párt vezérlőbizottságának egyik kimagasló tagja a Jorga-kormány megerősítésén dolgozik...

Az Univerus ezel kapcsolatban nagyon érdekes politikai kulisszatitokról rántja le a leplet.

Argetoianu hazatérése után bekövetkezik a már sokszor beígért gyökéres kormányátalakítás. Az Univerus tudni véli, hogy az új kormányba a nemzeti-paraszt-

Franciaországban sem tudnak már keresni a kétkézi munkások, hanem azt is, hogy a francia részvények sem adhatnak osztalékot, ha a munkások, akik az értéktöbbletet teremtik, nem dolgoznak.

És ugyanolyan mértékben, ahogyan Franciaország akarja a „kötést”, ugyanugy akarja a szovjet is a megállapodást, mert e percben nincs Európában állam, csak Franciaország, amely hajlandó arra, — itt mosolyogni is szabadl, — hogy a következő öt év programjának megvalósításában Oroszországnak segítse.

Ma öt éve Oroszország Európának már felajánlotta a megtámadhatatlansági szerződéseket, de ajánlatát akkor csak Németország fogadta el és így ez öt év alatt csak Németország húzott üzleti hasznot abból, hogy a felajánlott baráti kezét elfogadta. Most újból megtörtént az ajánlat, pontosan 1926. mintájára történt meg, de most már elfogadja Franciaország is és, mert elfogadja, kénytelen elfogadni a Balti tengertől a Fekete tengerig valamennyi állam, mert ez az államhálozat kivétel nélkül francia vazallus.

Oroszországnak nem garantálja a lengyeleknek sem Vihát, sem a nyugati határokat, nem garantálja Romániának Bessarabiát és mégis, meg lesz ez a félszerződés, mert hatalmas francia üzlet és mert ugyanakkor hatalmas francia politikai megerősödés is.

Most megállt egy pár hónapra az alku. Megállt, mert Franciaországnak e pillanatban a leszerelési konferencia nagyon fontos, a mennyiben, — nem akar leszerelni. A leszerelési konferencián, ha ezeket a megkötési szerződéseket már aláírták volna, Oroszország arra hivatkozhatná, hogy minnek a fegyverkezés, amikor megtámadhatatlansági szerződések légiói élnek és életben vannak és éppen ezért Franciaország e szerződések végleges aláírását, — Lausanne utánra tolja.

De Lausanne után meglesz. Meglesz a nagy francia álmom: a „Puffer-államszövetség”, a Balti tengertől a Fekete tengerig és meglesz a pénz és az üzlet, amelynek eredményeként a francia nacionalizmus, kapitalizmus és imperializmus még jobban erőbe duzzasztja a nacionalizmus, a kapitalizmus és imperializmus ellenségét: Szovjet-Oroszországot.

(h.)

Venizelosz európai körútra indul

Athén, január 20.

Venizelosz görög miniszterelnök tegnap hosszabb európai utra indult. Első útja Róma lesz, ahol Mussolinivel és Grandival fog tárgyalni. Rómából Venizelosz Párisba megy.

Csunya kilengések Spanyolországban

Madrid, január 20.

A spanyol kormány nem tud ura lenni a baloldali elemek egyre fenyegetőbbé váló kilengéseinek. A vidéken nagy erővel lángolnak fel a tüntetések a papság ellen. A kommunisták Bilbaóban kifosztották az „Adelante” katolikus lap szerkesztőségét, majd az összerombolt berendezést máglyába rakva elégették. Az „El Debate” című másik katolikus lapot, amely az állapotok elfajulásáért a kormányt okolta, betiltották.

Magyarországon letartóztattak egy romániai szélhámosot

Makó, január 20.

A rendőrség letartóztatta Magyar György nagygyógyászati és román származású volt tisztihelyettesét, akinek régi bűnökért kell felelnie az illetékes hatóságok előtt.

A megszállás idején Magyar tisztihelyettesi állást töltött be a mezőhegyesi ménésbirtokon, ahol rövidesen annyira megismerkedett a viszonyokkal, hogy elárulhatta a híres tenyészállatok rejtekhelyét. Az árulás csak később derült ki, amikor Magyar már Romániában folytatta üzletét.

A szélhámosi allűrökkel rendelkező tisztihelyettes továbbra is szakmájában maradt.

Felvette eredeti családnévét a Misics-et s eltekintve, hogy Mezőhegyesen sokat forgolódott a lovak körül, állatorvosnak adta ki magát. Pécskán telepedett le, ahol nemsokára községi állatorvosnak választották meg.

Misics-Magyar az elmúlt hetekben Magyarországra utazott. Makón felismerték és letartóztatták.

A Marmorosch Blank elbocsátott tisztviselőinek próbapőre a szatmári iparhatóság előtt

800 tisztviselő várja a szatmári kísérlet eredményét

Szatmár, január 20.

A Marmorosch Blank et Co. fizetési képességének bejelentése után tisztviselői javarészenek felmondott. A bank igazgatósága nem kívánta, hogy a felmondott tisztviselők felmondási idejüket kitöltéséig, hanem a tisztviselőket felmondási idejükre kifizette. Nem fizette azonban ki összes illetményeiket, csak az ugynevezett havi fizetést, míg a karácsonyi és egyéb címen járó ajándékokat, jutalékokat és remunerációkat visszatartotta. A tisztviselők a törvény rendelkezésére hivatkozással ezeket az illetményeknek kifizetését is követelték, mert a törvény úgy intézkedik, hogy a tisztviselőnek a felmondási ideje alatt mindazon illetmény jár, amelyet normális szolgálatának idején élvezett.

Körülbelül nyolcszáz ilyen Marmorosch Blank tisztviselő van ma az országban. akik járandóságuknak csak egy részét kapják meg.

A tisztviselők megegyeztek abban, hogy előbb egy „próba-per” indítanak a bank ellen, egyetlen fiók indítja meg a pert és ha ez a per a tisztviselőkre nézve jó eredménnyel végződik, végig az egész ország területén, az összes fiókoknál perlik az elbocsátott tisztviselők a pénzintézetet. Hatalmas összegekre rugnak ezek a követelések, amit a legjobban az bizonyít, hogy

Szatmáron, ahol a próba-per megindították, a perlo hét tisztviselő e címen egyedül kétszázhuszezer lejt követel.

A szatmári próba-per kimenetelét az országban tehát nagy érdeklődéssel várják, de nemcsak a tisztviselők várják ennek a pernek eredményét, hanem a betétesek is, akik ismét kevesebb fedezetet látnak abban az esetben, ha a szatmári iparhatóság megítéli a követelést és így a bank arra kénytelen, hogy a tisztviselők fizetéséből visszatartott illetményeket és jutalékokat is kifizesse.

Ma délelőtt kezdődött meg az iparhatóság előtt ennek a próbapernek tárgyalása, amelyen az elbocsátott banktisztviselők teljes számban felvonultak és megje-

lent a bank igazgatója is.

Holczmann Samu, a szatmári fiók igazgatója elmondotta, hogy a tisztviselők jogtalanul követelik a pótlékokat, mert a pótlék sohasem volt fizetés, hanem az csak mint a bank ajándéka tekintendő. Bizonyosság erre, hogy június végén a bank nem fizette ezeket a pótlékokat, a mi azt igazolja, hogy ez alkalommal nem akarta tisztviselőit megajándékozni.

A felperes tisztviselők nevében Klein József könyvelő ezzel szemben kimutatta, hogy bár júniusban a bank tényleg nem fizette ki a pótlékokat, de kifizette azokat az ősszel és ezzel a bank elismerte, hogy a követelt pótlékok a tisztviselőnek rendszeres és visszatérő járandóságai.

A tárgyalás során heves összecsapások voltak. A bank ügyvédje azt fejtegette, hogy Spiegel Ferenc pénztárosnak egyáltalában nem jár semmi sem, mert nem töltött be különleges és felelősséggel járó munkakört. Az igazgató szerint más pénzintézeteknél ezt a munkakört altisztekkel töltik be.

A pénztáros természetesen élénken tiltakozott ez ellen az insinuáció ellen. Elmondotta, hogy 370 ezer lej kauciója van, váltókat kezel, valuta-elszámolásokat végzett és így tisztviselőnek volt tekintendő.

A nyáron valamilyen arabok jártak a bankban, akik pénzváltás közben elloptak a bank pénztár ablakából 7000 lejt. Ezt is levonták a fizetéséből.

Ha jó volt a kauciója akkor és személye is elég „felelős” volt, mikor a lovas törént, most, mikor a fizetését és járandóságát kell kifizetni, legyen csak továbbra is tisztviselő.

Az elsőfokú iparhatóság vezetője: dr. Szabados Ede a hosszúra nyúlt tárgyalás folytatását másnap délelőtt kilenc órára tűzte ki.

Kihallgatták még dr. Török Jenő szakértőt majd dr. Szabados közölte, hogy az iparhatóság 8 nap múlva közli a határozatát.

Szenzációs főtárgyalás a székelyudvarhelyi törvényszéken

Egy apa- és anyagyilkos fiu, kivel az ítélethirdetés után a falu színe-java kezetszorított

„Az Isten hozzon vissza közénk minél hamarabb!”

Székelyudvarhely, január 20.

Szép szál ember. 31 éves, kovácsmester. Felesége és két gyermeke van.

Miklós Benedek a becsületes neve. A becsületes neve és 1931. október 22-én, az udvarhelymegyei Csókfalván, egy kalapáccsal agyonverte előbb az apját, aztán az anyját.

És a főtárgyaláson a bíróság szemébe kiűti a résztvevő és a jóakarát és minden enyhítő körülményt tekintetbe vesz.

És a falu a gyilkos mellett drukkol, biztatják, integetnek neki, simogatják a szemükeket.

És, mikor az ítélet elhangzik, a csókfalvi bíró uram az elítélt elé áll, kezét szorít vele és azt mondja:

— Benedek fiam, adja az Isten, hogy egészséggel töltsd ki a büntetést, minél hamarabb esmént körülünkbe lehess, hogy gyermekeidet becsületesen felnevelhesd.

És a közönség hosszan, lelkesen éljenzi az ítélet meghozatala után kivonuló bíróságot, mert meleg emberi részvételt figyelembe veti minden enyhítő körülményt és minimális büntetést szabott ki.

És a vádlott imára kucskolt kezekkel mond halált az Istennek, az igazságos ítéletért.

Ez egy iksit így furcsa és mégis így történt a székelyudvarhelyi „nagy törvényszék” tárgyaló termében.

AZ ELŐZMÉNYEK

Miklós Benedek 1924-ben, egy szép sárgapiros öszi napon hazaérkezett a katonaságtól. Kinyújtózkodta, kialudta magát, szétnézett a faluban, csudálkozott, hogy hogy megnőtték a lányok, talán egyiken rajta is felejtette a szemét. Aztán egy nap, illendőséggel az apja elé állott és elmondotta, hogy a fellettes hatósága, mivel, hogy jól viselte magát, meg, hogy hát a mesterségét is jól értette, rá akarja venni, hogy maradjon a katonaságnál, aktív szolgálatban, mint kovácsmester. Ő hát most tanácsot kér az apjától,

ember volt.

Hozzáfogott új otthona megalapításához és ekkor, — óh, kiismerhetetlen emberi lélek, — a szülei elkezdtek irigykedni rá.

Az apja nem akarta kiadni a munkakönyvét, azért, hogy a fia továbbra is neki dolgozzon. A fiu azt mondta: „jó, dolgozom tovább is magának.

(Mindezek igazolására, az egész falu felvult a tárgyalások során.)

Közben, a községi bíró közbenjárására, a felesége megint visszajöhetett a fiu szülei házába, de életük, ha lehet mondani, még elviselhetetlenebbé vált. Értelhetetlen, hogy ez az öreg házaspár miért gyűlölte úgy a fiatalokat, akik közül az egyik az édes fiuk, a másik ennek a felesége volt.

Az öregek veszekedtek, átkozódtak, a fiatal asszony türt és hallgatott és dolgozott. Még mindig csak az apjának. Így jött el a borzalmas október 22-ike.

A BORZALMAK NAPJA

A végső leszámolás előtti napon, Miklós Benedek kiment az erdőbe, hogy a műhelye felépítéséhez szükséges fát hozza haza. Mig távol volt, apja a műhelyből kihányta a fia szerszámait az udvarra és lerombolta azt a tűzhelyet is, ahol a fia, mint kovács dolgozott, mivel látta, hogy a fia komolyan hozzá akar fogni az élethez és most már úgy gondolja, hogy egy kicsit magának is megpróbál dolgozni. Az öreg vak dühében a fia feleségére is rákáromkodott, hogy mátol kezdve se ő, se a fia, be ne merjék tenni a lábukat a házába, mert agyonüti őket. És a feje felett megforgatta a nagy kalapácsot.

A fiu este hazajött, a felesége sirva panaszkolta el az esetet. És Miklós Benedekben ekkor még volt annyi lelki erő, hogy lecsillapította feleségét azzal, hogy most már tűrjenek még egy pár napig, akkor úgy is külön költöznek.

Az apjának még akkor sem tett egy szó szemrehányást sem.

22-én reggel, Miklós megint el akart menni az erdőbe, de a felesége megkérte, hogy mivel ő lemegye mosni a patakra, maradjon otthon és vigyázzon a gyermekekre.

Miklós otthon maradt és mivel nem tudott ellenni dolog nélkül, hozzáfogott az udvaron fát vágni.

Csak úgy morzsolódtak szét hatalmas csapásai alatt a bukk-törzsek, mikor az apja verben forgó szemekkel ráordított:

— Tolvaj, rabló, add vissza a szerszámait, amiket elloptál tőlem.

A fiu tiltakozott ez ellen. Az apja elébe állt:

— Mondd, hogy folyon ki a szemem, ha hozzányultam a szerszámokhoz.

A fiu mondta utána:

— Folyon ki a szemem, ha hozzányultam a szerszámokhoz.

Közben bekerültek a műhelybe. Csak a jó Isten a megmondhatója, hogy mi dühösítette az apát ez ellen a fiu ellen, aki a környéken a legjobb gyermek és a legszelidebb férfi volt. A műhelyben csend volt, a küszöbön egykedvűen nézte a lemenő napot a Halál. Az öreg összehúzott szemekkel, lila nyakkal állott fia előtt. Keze lassan rátévedt az állához támasztott nagy kalapács nyelére. Most egy iszonyu rándítás és a kalapács ott süvített le, az utolsó pillanatban félreugró fiu feje mellett.

Innen a fiu nem emlékezett semmire.

A jelek és a tanuk vallomása szerint a fiu önkínvületi állapotban egy kis kalapáccsal a műhelyben szétverte az apja fejét s mikor kilépett az ajlón, szembetalálkozott az anyjával, aki, mikor látta, hogy a fiu mit tett, a tanuk szerint ezt kiáltozta:

— Tolvaj, rabló, kivetted a számból az utolsó nyeret.

A fiu nem látott, nem hallott és a kalapács lezuggott az anyja fejére is.

Az apa azonnal meghalt, az anya két óra múlva. A Halál megtörölte a kaszáját és elindult a lemenő Nap után.

És a fiu, mikor magához tért, önként jelentkezett a csendőrségen.

Hideg, nedves szél fútoit fel a Nyikó mentén, mikor a virradatban egy sáppadt embert kísérték a csendőrök Udvarhely felé.

A bíróság különben 3 évi sulyos fegyházra ítélte Miklós Benedeket, a falubeliei meleg kézszorítással búcsúztak el tőle és a közönség megéljenze az ítéletet hozó bíróságot.

(t. s.)

— Ungyilkosságba menekült az éhenhalás elől. Aradról jelentik: Weinbrunn Ignác 69 éves piaci árusó öregsége és betegeskedése miatt hihetetlen nyomorba került. Napokig nem volt mit ennie s csak könnyőreles szomszédjai odadobott étel maradékaiból élt. A szerencsétlen öregasszony már nem bírta tovább nyomorúságos élete terhet. Tegnap felakasztotta magát és meghalt.

BRASSO ..Modern Mozgó..		Telefon 518	
PREMIER!	Ma szerdán	PREMIER!	Jön!
Strauss Oszkár		„Botrány az arénában”	
gyönyörű zenéi, látványos és grandiozus hangosfilm operettje		HARRY PIEL	
„Lakodalmom Hollywoodban”		legújabb, legjobb, legizgalmasabb németül beszélő filmreke	
Magyar feliratok!		Western-beszélőgép.	

Landau képviselő a király elé viszi a sorocai borzalmakat

Károly király rövidesen fogadja Landau képviselőt

Bukarest, január 20.

A sorocai mézszállítás ügyében kiadott hivatalos jelentés nem tett pontot a szomorú esemény után és egyáltalában nem nyugtatta meg a felízgatott kedélyeket. Landau képviselő, aki tudvaleg a helyszínen vizsgálatot folytatott le, most kihallgatást kért a királytól, aki előtt fel fogja tární a sorocai vérengzés kulisszáit.

Landau kijelentette az újságíróknak,

hogy a kormány által kiadott hivatalos jelentés elfogult és számos ellentmondást tartalmaz.

Értesülésünk szerint a király holnap vagy holnapután fogadja Landaut kihallgatáson.

Itt említjük meg, hogy Jorga táviratot küldött az amerikai „Der Tag” című jiddisch napilapnak és ebben megcáfolja azt a híresztelést, mintha közte és Cuza között politikai paktum állana fenn.

A rigai tárgyalások már is lezártak tekinthetők

Bukarest, január 20.

Néhány reggeli lap azt írta, hogy a külügyminisztérium Filotti külügyi alálamtitkárta bizta meg a rigai tárgyalások további irányításával, miután Ghica külügyminiszternek más elfoglaltsága van s jelenleg külföldön tartózkodik. Hivatalos

helyekről délből már cáfolták ezt a hírt. A kiadott nyilatkozat szerint új megbízottal alig lehet már szükség, mert a tárgyalások már is lezártak tekinthetők, miután Oroszország nem hajlandó a román javaslat álláspontjára helyezkedni.

Millió sorsjegy egy ajánlott levélben

Plesz Béla kijelentette a vizsgálóbíró előtt, hogy hajlandó feleségül venni Stern Zsenit

Arad, január 20.

Az aradi vizsgálóbíró megkeresésére a siklaj csendőrség felkereste Plesz Bélát és elkobozta tőle a szerencsés, vagy inkább szerencsétlen sorsjegyet, amellyel nem ő, hanem volt menyasszonya nyerte meg az egymilliót.

A csendőrség a sorsjegyet beszolgáltatta az aradi vizsgálóbíróhoz, ahonnan ajánlott levélben küldték tovább a temesvári ügyészséghez.

A szerencsés sorsjegy tehát jelen pillanatban már hiújel, s volt törvényes gazdája, Plesz Béla ellen tanuskodik. Plesz

Béla ellen ugyanis a sorsjegy fondorlatos kicsalása miatt indult meg az eljárás.

Most már csalással vádolt Plesz Béla megjelent az ardi vizsgálóbíró előtt s elismervényt kért az elkobzott sorsjegyről. Ugyanakkor jegyzőkönyvre diktálta, hogy ő kész feleségül venni Stern Zsenit,

nemcsak azért, mert így elintéződik a sorsjegy körül keletkezett kellemetlen vita, hanem azért is, mert minden sorsjegy-komplikáció nélkül is elvette volna, ha Stern Zseni nem akar nálaál jobb partit.

Ujabb borzalmas kettős gyilkosság Bukarestben

Ismeretlen tettesek borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták Dumitrescu mérnököt és leányát — Az áldozatok lakásáról minden értékes tárgyat elvittek

A rablógyilkosságot csak két nap múlva fedezték fel

Bukarest, január 20.

Valóban alig telik el nap, hogy újabb és újabb borzalmas gyilkosság ne hozza izgalomba Bukarest lakosságát. A Grivita-uti gyilkosság tetteste még meg sem került és már

ismét egy másik kettős gyilkosság történt ezúttal a Stirbei Voda-ut 94. számú házában, ahol

Anghel Dumitrescu nyugdíjas mérnököt, a közmunkaiügyi minisztérium hírdászati osztályának főnökét és annak leányát gyilkolták meg borzalmas körülmények között.

A ház lakóinak feltűnt, hogy azon az emeleti folyosón, ahol Dumitrescuék laktak, már kétnap óta nem jár senki. — Rendőrt hívtak, akinek segítségével betörték a lakás ajtaját

A konyha és az ebédlő közötti küszöbön rettenetesen megcsönkítva, testén több késszúrással feküdt Dumitrescu leányának holtteste, míg a lakás belsőjében baltával szétrombolt koponyával ugyancsak élettelenül találták meg a leány apját.

Mindkettőjük nyakán kötéllal okozott szorítás nyomai is látszottak. A helyszíni szemle megállapításai szerint a kettős

gyilkosságot a hétfőről keddre virradó éjjel, úgy tizenegy óra körül hajtották végre.

A lakásból csaknem az összes értéktárgyak eltűntek, nyilvánvaló, hogy rablógyilkosságról van szó.

A tettesek felé ezúttal kétségbevonhatatlan nyomok mutatnak: Dumitrescuék cselédjei a gyilkosság óta eltűntek, így szinte bizonyosra vehető, hogy ők voltak azok, akik gazdáikkal végeztek és azután a lakást kirabolva, elmentek. A nyomozás teljes apparátussal folyik.

Legújabb kiadott rendőrségi jelentés szerint egy újabb helyszíni szemle alkalmával Dumitrescuék lakásában egy tintaceruzával írott cédulát találtak, amelyen a következő sorok olvashatók:

„Ne keressetek, hiábaválok. Mi öltük meg őket. Vasile és Eugénia.”

Ugyancsak találtak még egy noteszt is, amelyen viszont a házigazda jegyezte be mindenkor cselédjeinek nevét. A rendőrség most ennek a notesznek az alapján igyekszik közelebbit megállapítani Vasileről és Eugéniairól, akik nyilvánvalóan nem mások, mint a meggyilkolt Dumitrescuék utolsó cselédje és annak szeretője. A rendőrség ennek az új nyomnak az alapján most reméli, hogy rövidesen előkeríti a tetteseket.

Titulescu spanyolnáthában súlyosan megbetegedett

Egy estélyről ájultan szállították át a lakására

London, január 20.

Az angol külügyminisztérium kedden este Argetoianu román pénzügyminiszter

tiszteletére estélyt adott a Hotel Ritz-ben. Az estélyen résztvett Titulescu londoni meghatalmazott miniszterünk is, bár megelőzőleg gyengélkedéséről panaszolódott. Ugy látszik, hogy

Titulescu nem fogta fel eléggé komolyan a jelentkező betegséget, mert estély közben hirtelen rosszul lett, majd az eszméletét is elvesztette.

Londoni jelentés szerint

Titulescut ájultan szállították haza a szállására,

ahol rövidesen több orvosprofesszor jelent meg. Az orvosok megállapítása szerint a hirtelen rosszulletet és az ájulást a magas láz okozta. Titulescu ugyanis hevesen fellépő spanyolbetegséget kapott, ami szükségessé tette volna az azonnali lefekvést. Valószínű, hogy hosszabb ideig nyomni fogja az ágyat.

Jorga imígyen nyilatkozik a miniszteri szaporulatról

1. Ebben a kormányban nem szokások, hogy a miniszterek telefonon orditozzanak egymásra
2. A miniszterelnöknek nincs egyetlen nőrokona sem
3. Sehol sincs annyi rágalmozó, mint Romániában

Bukarest, január 20.

A kormány váratlanul egy új minisztert és egy új államtitkár nevezett ki. Ez a két új kinevezés, most, amikor a kormánynak minden fölsőleges költséget el kell kerülnie, most, amikor nem tudják rendesen fizetni a meglevő köztisztviselőket és nyugdíjasokat sem, megérdemelt elköppedést okozott, úgy politikai körökben, mint a sajtóban.

Jorga azonban nem volna Jorga, ha nem gyönyörködne az ilyen váratlan elképzelésekben. Várta is ezt s már előre elkészült az indoklással. Hát először is: a besszarabiaiak mozgalmá tette szükségessé az új kinevezéseket. A besszarabiaiak nem voltak megelégedve Rascanuval, eddigi miniszterükkel. Közüllük való kellett nekik. Jó, Jorga adott nekik olyant, amilyent kívántak. Kettőt is. Rascanun azonban nem kergetheti el, tehát kinevezett még egy besszarabiai minisztert, a következő munkamegosztással: Rascanu képviseli Besszarabiát a kormány előtt, az új besszarabiai miniszter pedig, Cristi Vladimír, képviseli a kormányt Besszarabia előtt. Ilyen szellemes megoldást csak Jorga találhat ki.

Buzdugan Jon viszont, az új államtitkár, szintén besszarabiai s csak azért kapott ilyen magas rangot, hogy most aztán már igazán ne panaszkodjanak többé a besszarabiaiak.

Es mindezt nagyon olesón végezte el Jorga. A régi besszarabiai miniszter, Rascanu, nyugalmazott tábornok, legyen tehát elég neki a tábornoki nyugdíj, a miniszteri fizetésről mondjon le, mert a mai körülmények között nem szabad halmozni a jövedelmeket.

A miniszteri fizetést ezután az új miniszter és az új államtitkár közösen kapják.

Alig kell valamit rápótolnia a kincstárnak s „a besszarabiaiaknak is betömtük a száját.” Ha aztán Rascanunak nem tetszik ez a megoldás, mondjon le.

A lapok és az ellenzéki pártok azonban nem tudták ezt a miniszterelnöki szellemességet ilyen könnyen bevenni s megindultak a támadások Jorga ellen.

Sokan sérelmezték különösen Buzdugan Jonnak a kinevezését, aki civilben valami egészen közepes költő, más foglalkozása azonban semmi nincs.

Valahogyan meg kellett magyarázni ezt az érthetetlen felkarolást s így született meg az a pletyka, hogy Jorga egyik nőrokonának akart államtitkár vőlegényt ajándékozni.

A komolyabb lapok arról írtak, hogy ezek a váratlan kinevezések Argetoianunak sem tetszenek s a pénzügyminiszter telefonon már igen keményen megmondotta Jorgának a véleményét a dologról. Aztán aggodalmukat fejezték ki, hogy ezen az alapon most már jöhetnek a bukovinaiak is és ők is követelhetnek maguknak egy minisztert és egy államtitkárt. Jöttek is.

Ezekre a sajtótámadásokra szerdán reggel a miniszterelnökség nyilatkozattal felelt. A nyilatkozatot természetesen maga Jorga fogalmazta. Nem is tagadhatná le, annyira rávall a kiadott nyilatkozat minden sora.

Mindenek előtt azt szögzli le, hogy a miniszterelnökség nem fogadott semmiféle bukovinai delegációt. A miniszterelnök sem ka-

pott semmiféle bukovinai memorandumot. Nincs semmiféle bukovinai miniszterről, vagy államtitkárról szó. Argetoianu nem tiltakozott telefonon a kinevezések ellen, sőt egyáltalán nem beszélt telefonon. Egyébként pedig

ebben a kormányban nem szokásos az, hogy a miniszterek telefonon keresztül orditozzanak egymásra.

Buzdugan Jon nem jegyezte el magát senkivel, Jorga miniszterelnöknek pedig nincs egyetlenegy eladó sorban levő nőrokona sem. Egyébként pedig, — fejeződik be a miniszterelnökségi nyilatkozat, — megállapítható, hogy

annyi hazug és rágalmozó, amennyi Romániában van, nem akad egyetlen afrikai törzs kebelében sem.

Itt említjük meg, hogy Rascanu tábornok, besszarabiai miniszternek csakugyan nem tetszik ez a megoldás, amit a miniszterelnök kiöltött s le akar mondani. Nem kívánja megtartani méltóságát Methes Stefan sem, akit csak nemrégiben neveztek ki a muzeumok és könyvtárak államtitkárává. Most látja ugyanis azt, hogy csak címe van, de hatásköre nincs.

Közeledik a tisztviselői fizetésegységesítés

Bukarest, január 20.

Tegnap délután a pénzügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen a tisztviselői fizetések egységesítéséről tárgyaltak. Az értekezleten résztvettek az összes minisztériumok megbízottai. Mint ismeretes, a tisztviselői fizetésegységesítés gondolata Argetoianutól indult ki és ugylát-szik ennek az előkészületei kezdődtek most meg.

Vilmos excsászári kiengedik Hollandiából, de vissza nem

Hága, január 20.

Vilmos volt német császár, abból az alkalomból, hogy rokona, Zsófia görög királyné meghalt, engedelmet kért a holland kormánytól, hogy Frankfurtba utazhassék. A holland kormány válaszában arról értesített, az excsászárt, hogy az országból való távozását nem akadályozza, ellenben a visszatérésére nem ad engedélyt.

Hitlert meghívták az angol nagyiparosok

London, január 20.

Az angol gazdasági liga, melynek tagjai főképp nagyiparosok, meghívást intézett Hitlerhez, a német nemzeti szocialisták vezéréhez, hogy tartson náluk előadásokat.

Ilyen orákulum lett a náci hírhedt vezére.

Asira (Apolló) Mozzó BRASSÓ

Január 20 átol szerdától fut az utólrhetetlen humoru bohózat

Jöjjön hozzám randevura

Főszerepben Lucie Engl'sch, Szőke Szakáll, Fritz Schulz, Raip Artur Roberts.

Jön: **Merényei az Orient-Express ellen.**

JANUÁR 22.

A kisfiu végigbotorkált a Cismigiu-kerten, szorosan tartva az anyja kezét, hogy el ne csusszék a sikos járdán. Né-hány lépésnyire zene szólt, édeskés tan-gók és miegyebek. Az uttestől néhány lépésnyire kezdődik a jégpálya. Egy di-ákikasszonyka remekelt a jégen, piruet-teket csinált a zene ütemeire, hátrafelé bö-genezett, nyolcasokat irt le, valóságos művésznőnek bizonyult, a parton az em-berek szájtátva bámulták.

— Né, anyuka! — mondotta a kisfiu. Kihuzta a kezét az anyja markából, szeme kidülledt és végtelen csudálattal merengett el a jégtündéren.

Az asszony türelmetlen volt. — Ne bámészkodjál! — szólt, idegesen és gyors mozdulattal ráütött a fia kezére. Afféle oldalvágás volt, hirtelen és pátto-gó. Pesten az ilyesmit klepp-nek nevezik. — Juj, — szisszent fel a kisfiu.

Az asszonyt már bántotta előbbi igaz-ságtalansága és erőszakossága. Miután azonban öntudatlan és megértésre csak kevésbé hajlamos volt, a gyermek rovásá-ra írta az egész incidenst.

— Juj? Még jajongsz is? És ismét ráütött a kezére. A gyermek hangosan felkiáltott. Erre az anyja már az arcába ütött. A fiu fájdalmasan, kutyaszerű vonítással sirni kezdett.

— Hát bögni merészelsz? Háromszor egymásután jó erősen po-fonverte. A gyermek félkörbe görbedt, hogy védekezzen a csapások ellen. Ebben az anya ellenállást látott, amit sérelmes-nek talált a feltétlen szülői fegyelem elve ellen. Hátbaütötte a gyermeket, aki előre-bukott és elterült a földön.

Az asszony felrágatta, megragadta a karját és durván vonszolta maga után a kisfiut, akinek arcán a mocskos hó-lé ösz-szefolyt a sós könnyekkel. Jajongása fel-verte a Cismigiu-kert ünnepi és békés csendjét. Az anya gyalázta elvetemedett-ségeért és kárhoztatta az Istent, amiért ily rossz kölyökkel verte meg őt.

Némi izgalommal és szomorúsággal néz-tük végig néhányan ezt a jelenetet, de egyikünk se lépett közbe. Sajnos, állapi-tottuk meg némán magunkba, az állatvé-delmi törvényhozással szemben, mely meglehetősen kifejtett és széleskörű, az embervédelem tulságosan primitív.

NA JA!

A besszarábiaiak tegnap azt kérték, hogy bővítsék ki a kormányt s nevezze-nek kis az ő számukra is minisztert. A kivánság Jorgánál meghallgatásra talált s kinevezett egyszerre kettőt. Ma már a besszarábiaiak példáján okulva a buko-vinaiai állanak elő hasonló óhajjal. Hol-nap majd a dobrudzsaiak jönnek, hol-napután pedig az olténiaiak. Így azután már érthető, miért kellett a hadiözvegyek nyugdíját csökkenteni.

A NÉP SZAVA — ISTEN SZAVA

Bratianu György napilapja tele van pa-nasszal a bánsági prefektus ellen, aki a va-sárnap lezajlott szenátorválasztáson állítólag csomó jogtalanságot követett el az ifju-libe-rálisok jelöltjével szemben.

Ezzel egyidejűleg a Kisenevben megjelenő „Izbánda” című lap szenzációs dokumentu-mot közöl az általános választások idejéről. Ez a dokumentum egy kézzel írott levél, melyet Sorocamegye prefektusa, — ő, éppen a Dnyeszter mellett, — Constantinescu ezredes intézett egyik politikai barátjához, akit arra szólított fel, hogy tegyen meg minden intézke-dést, hogy ez és ez az ellenzéki jelölt ne kap-jon annyi szavazatot, amennyi a megválasztáshoz szükséges.

E levél egyik mondata így hangzik: „Szívesseget tennél nekem még, ha rá-vetnéd magad Márculesti községre, fel-híva figyelmét arra, hogy ne adjon csu-pán néhány szavazatot a zsidóknak.”

Ez a levél kiválóan mutatja, hogyan készül nálunk a népakarat. Valaki leül a zöldasztal mellé, ceruzát és papírt vesz elő s kiszámítja, hogy ennek a jelöltnek ennyi, annak meg annyi szavazata lehet, ez a község ide szavaz, az meg amoda.

Ennek a becstelen számolgatásnak az ered-ményét azután úgy nevezik, hogy: Parla-ment.

Másutt a választás népnünnepély a szó leg-nemesebb értelmében: a népfenség magasztos megnyilatkozását jelenti.

Nálunk hitvány cirkusz, utolsó komédia, huncut urak játéka, a szegény ember jog-morzsaival.

Maga a nép, melynek döntenie kellene, csak játékszer a kormány és a jelöltek kezében egyaránt.

Éppen most olvasok egy kiváló skiccet a mult választásról. Egyik előkelő jelölt, aki szeretett sokat beszélni és még többet ígérni,

unatkozott a vonaton. Az egyik állomáson, a mikor kinézett az ablakon, egy kékszubbonyos munkásembert pillantott meg, aki olajoskan-nácskát tartott a kezében. A jövődö képvi-selő azonnal megszólította s megkérdezte tő-le, mennyi a fizetése, hány gyermeke van, mekkora a lakása s milyen az anyagi heiy-zete? Az ember természetesen panaszkodott.

— Na várjon csak, ha még egyszer kép-viselő és miniszter leszek, majd meglátja, hogy másképpen lesz minden...

Az ember csudálkozva nézett rá.

— Ugy látszik, nem tudja, ki vagyok?

— Nem.

— Én ennek és ennek a pártnak a főnöke vagyok. S én majd rendet csinálók.

A vonat tovább ment. A következő állomá-son a jövődö képviselő-miniszter ismét meg-pillantott egy kékszubbonyos embert, aki ola-joskannácskát tartott a kezében. Megszólítot-ta s ígért neki füt-fát. Ugyanez a jelenet ját-szódot le a negyedik, ötödik, hatodik állo-máson is. A pártfőnök minden megállónál el-mondotta a maga kérdéseit és megismételte ígérezeit. A hetedik állomáson ismét egy kék-zubbonyos, olajkannás ember került a szeme elé. Ez azonban a jelöltet szóhoz nem enged-te jutni:

— Miniszter ur, én már pontosan tudom,

Revolverrel ölték meg a kispesti vendéglőst

Föltétlenül statáriális bíróság elé kerül a tettes

Budapest, január 20.

A kispesti rablógyilkosság ügyében budapesti rendőrség erőiesen folytatja a nyomozást. Az előző jelentéstől eltérően

megállapítást nyert, hogy a halált nem valami tompa tárgyól származó egyet-len ütés okozta, hanem két közvetlen-közelből a koponyába hatoló revolver-golyó.

Ez a két golyó roncsolta úgy össze Lu-kács vendéglős fejét, hogy az első pillan-atban még az orvos is ütésre gondolt.

A főkapitányságon egyébként kedden délben jelentkezett egy tanu, aki elmon-dotta, hogy a megelőző este gyanus fiatal-embert látott ácsorogni a vendéglő előtt. Ez a fiatalember különben, akiről ő ugy tudja, hogy nemrégén szabadult ki a fog-

ki Ön, Ön pedig már betéve tudja, hogy hány gyermekem van és mennyi a fizetésem. Hatszor már hallottam Önt. Most már azon-ban valóban meg kell olajoznom a moz-donyt.

Szólt és távozott.

Amely eset szembeötlően bizonyítja, hogy nálunk körülbelül úgy néz ki a politikai esz-mény és az agitációs tisztaság, mint ahogyan Sorocamegyében és mindenütt a választás szabadsága és törvényessége.

BÉKEBELI IPAR

A Pesti Naplóban oldalas cikket olvastam Manciról, aki — ez is mesterség, — a Duna-korzó kávéház ugynevezett félreeső helyén szokott ülni éjszakánként, szorgalmasan ni-gyázva a tisztaságra.

Ez a Mancsi most olyan szenzáció közép-pontjába került, ami kétségtelenül forradalmi izgalmat fog kiváltani az illemhelyi nénikék társadalmi osztályában. Kiderült ugyanis, hogy Mancsi csak éjszakánként tölt be oly alacsonyrendű funkciót, nappal viszont igen előkelő urhölgy, akinek Leonhardt M. urnő címen versenytárlója van Alagon, két lónal futtat, az egyiket Hidalgónak, a másikat Ba-latónnak nevezik. Dresszének színe sötétzöld

alapon arany-sárga szalag.

Éjszaka mélyen meghajlik az urak és dá-mák előtt, vigyáz a vízszolgáltatásra, szap-pant és törülközőt készít elő.

Nappal viszont treniroztatja a lovait, pa-koltatási gondjai vannak, 20 pengőt fizet ha-vonta box-díj címén s általában úgy viselke-dik, mint egy grófnő, vagy egy primadonna. S mindezt a félreeső helyből.

Vége egy ipar, melynek nem ártott a vi-lágozáság.

IGAŻUK VAN

A liberális párt hivatalos lapja, a Viito-rul élesen támadja a miniszterelnököt, a ki Besszarábiát csak korbáccsal akarja kormányozni.

Valóban, a liberálisoknak meg van az okuk arra, hogy támadjanak.

Mert amikor ők voltak uralmon, akkor efféle igazságtalanság ki volt zárva. Ők Besszarábiával együtt Dobrudzsát, Buko-vinát és Erdélyt egyszerre korbácsolták végig ostromállapottal, hadbíróssággal, esendőrszuronnyal, cenzurával, sziguran-cával és a rendőrpincék borzalmaival.

(m. i.)

volt orosz tábornok, aki megérkezése után azonnal felkereste az ottani sziguranca veze-tőjét.

— Engem üldöz az orosz GPU, — mondta a generális, — pontos adataim vannak arra nézve, hogy a GPU engem is olyan módon akar elraboltatni, mint két évvel ezelőtt Ku-tiepow tábornokot.

A tábornok még elmondta, hogy Párisból is azért menekült el, mert a GPU emberei állandóan ott ólálkodtak körülötte, azt is el-árulta, hogy jelenleg ő az emigráns oroszok vezére és olyan adatok vannak birtokában, a melyek megszerzése céljából a GPU mindegre hajlandó, emiatt kellett meghalnia Kutiepow-nak és, ugy látszik, a GPU most őt is ha-lálra ítélte...

Az emigráns' orosz tábornok jelentkezésé-vel egyidőben befutott a párisi titkos rend-őrség újabb figyelemztetése:

— Sikerült megtudnunk, — jelentette a pá-risi rendőrség, — hogy Odesszából elindult a Philomela nevű görög hajó, amely Konstan-tinápolyon keresztül Konstancába tart, e ha-jó fedélzetén tartózkodnak az előbbi figyel-meztetésben említett gyanus személyek.

Es harmadnapra tényleg befutott a konstan-cai kikötőbe a Philomela...

A sziguranca emberei természetesen azon-nal megszállták a kikötőbe érkezett görög hajót. A hajónak csupán két utasa volt, akik szabályszerű utlevéllel voltak ellátva és aki-ket a detektívek minden bántódás nélkül partra is engedtek. A beérkezett magánjelen-tésekből egyelőre még nem tűnik ki, hogyan sikerült e két embernek egérutat nyerni a kikötőből. A detektívek megállapították, hogy a titokzatos utasok Bukarestbe utaztak és innen az első vonattal Arad felé menekültek. Távirati utasításra sikerült a két utast még a kurticsi határállomás előtt elfogni és az első vonattal szállították a bukaresti központi sziguranca-ra, ahol már az első kihallgatás al-kalmával kiderült, hogy két szovjet kurirt sikerült letartóztatni, akik fontos megbíza-tással utaztak Párisba, az ottani kém-köz-ponthoz.

A BARNA FELÖLTÖS HÖLGY

Ezalatt Konstancában a sziguranca ottani emberei alaposan átkutatták a Philomela-t. Az első gyanus személy, akit letartóztattak, egy ragyogó szép, fiatal asszony volt, akit a hajó kapitánya, mint a barátnőjét mutat-ta be. A Konstancában tartózkodó emigráns orosz generális azonban ebben a nőben felismerte azt a „barna felöltös” nőt, akinek annak ide-jén a Kutiepow generális elrablásában is sze-repe volt. Ezután letartóztatták a hajó kap-i-tányát, Spiridon Catapodis-t, aki elmondta, hogy hajójával rendszeresen közlekedik Odessza—Konstántinápoly és Konstanca kö-zött és erre az utra tényleg Odesszában fo-gadták fel. A sziguranca a titokzatos höl-gyön kívül még tízenhat letartóztatást esz-közölt, akiket mind felszállítottak a buka-resti központi sziguranca-ra...

Egyelőre ennyi az, ami kiszivárgott a ti-tokzatos konstancai leleplezésből. A fővárosi sajtó megállapítása szerint ez alkalommal a sziguranca-nak sikerült a GPU legfontosabb megbízottait letartóztatni és biztosra veszik, hogy a nyomozás folyamán sikerül a titok-zatos Kutiepow-rejtélyt is felderíteni.

f. a.

A konstancai rejtély

A Kutiepow-eset mintájára az orosz emigránsok jelenlegi vezérét akarta a GPU elraboltatni

Kik voltak a Philomela utasai

Bukarest, január 20.

Egyelőre a legteljesebb homály fedi a kon-stancai kikötőben történeteket.

Az első jelentések szerint a kikötői rendőr-ség rajtatitűsszerűen meglepte az Erland ne-vű hollandi hajót és ott óriási mennyiségű hadiszert, municiót, fegyvereket foglaltak le. És ugyanekkor letartóztatták a Philomela ne-vű görög hajó teljes személyzetét, mivel ki-derült, hogy a hajó kapitányától az utolsó hajóslegényig, mindnyájan az orosz kémszer-vezet szolgálatában állottak és kétségtelennek látszik, — jelentették Konstancából, — hogy a Philomela személyzete csempészte be az or-szágba, ki tudja, milyen céllal, az Erland munició rakományát.

Másnapra már megjelent a kormány félhi-vatalos lapjában, a Neamul Romaneschen a cáfolat: Az Erland-on érkezett hadifelszere-lést az angol Bofors-cég küldte a román had-sereg számára és ezen szállítmánnyal kapcsola-tos híreket a leghatározottabban cáfolják az illetékes körök.

A KUTIEPOW-REJTÉLY

A misztikus konstancai kémekdedési affér má-sik részéről a Philomela teljes személyzetének letartóztatásáról egyelőre még egyetlen sor hivatalos értesítés sem jelent meg. A Kon-stancából érkezett magánjelentések viszont arról számolnak be, hogy a kikötői rendőr-ség az utóbbi évek legszenzációsabb bün-ügyében nyomoz és lehetséges, hogy néhány napon belül sikerül megoldani a két év előtt világszenzációvá nőtt Kutiepow-rejtélyt.

Közel két esztendeje annak, hogy az emi-gráns oroszok vezérét, Kutiepow generális-t, misztikus körülmények között elrabolták Pá-risból és azóta, — habár két esztendő telt el, — senik sem tudja, hogy mi történt az elra-bolt orosz emigráns vezérrel. Kétségtelennek látszott, hogy az orosz GPU raboltatta el a generális-t, azonban pontos és megdöntöciet-len bizonyítékokat, dacára a hónapokig tar-tó nyomozásnak, — nem sikerült beszerezni. Arra a kérdésre sem sikerült választ szerezni, hogy tulajdonképpen mi történt az elra-

bolt orosz generálissal. Közel két év után, ha igaznak bizonyulnak a konstancai jelenté-sek, — végre megoldódik a Kutiepow-rej-tély.

A PÁRISI RENDŐRSÉG JELENTI

Néhány héttel ezelőtt a párisi rendőrség bizalmas értesítést küldött a bukaresti sziguranca-nak, amely szerint a Párisban működő szovjet-kémközpont elhatározta, hogy a ro-mániai szervezetét újra kiépíti és a romániai kémkedéssel megbízott embereit a konstancai kikötőben szállíttatja partra.

A bizalmas jelentés még azt is elárulta, hogy a szovjet megbízottak minden esetben külföldi hajókkal érkeznek a konstancai ki-kötőbe. Ugyanis ezek a hajók zavartalanul közlekednek Odessza, Konstantinápoly kö-zött és így ez a legkényelmesebb mód arra, hogy Oroszországból Romániába érkezhessenek a kismemelt emberek.

E bizalmas jelentés után a román sziguranca azonnal megerősítette a konstancai ki-rendeltségét. Hetek óta minden Konstancába érkezett hajót szigorúan átvizsgáltak és a ha-jók külföldről érkezett utasait állandó megfigyelés alá helyezték. Az eredmény azonban egyelőre elmaradt.

MEGÉRKEZIK A PHILOMELA

Tíz nappal ezelőtt Konstantinápolyon ke-resztül Konstancába érkezett egy emigráns

Telefon 145

Redoute Mozzó

BRASSÓ

Ma, szerdán Premier!

Itt a tavasz

Gyönyörű operette, szép kiállítás, sok zene, ének, tánc és humor.

Főszereplők:

Bernice Clair és Alex Gray

Következő műsorunk:

VERNEUIL VILÁGHIRŰ VIGJÁTEKA

Meine Cousine aus Warschau

Noti Károly átdolgozásában:

„Kiprobálom az uramat”

A világ legcsodásabb vigjátéka filmen, melyben nem kisebb sztárok mint: Liane Haid, Szőke Szakáll, Huszár Puffi és Fritz Schultz viszik a főszerepet.

Hírek

HAT ÜVEG BARACKPÁLINKA

Furcsa történet. Az is lehetne a címe: Milyen összefüggés lehet a barackpálinka között egyfelől, a száj- és körömfájás között másfelől?

A dolog azzal kezdődik, hogy egy előkelő iországi uriember pelódolt régebben Budapestre. — Nagyon kedvelte az itteni életet, gyorsan megtanulta a magyar konyha titkait élvezni, egy pár magyar nőt is megtanult kiírni, az italokkal is szorgalmasan ismerkedett és azok között a pálmát hosszú és beható mérlegelés után a magyar barackpálinkának nyújtotta. A hosszú és beható mérlegelés alatt azt kell érteni, hogy az iországi uriembert több ízben itteni barátai fektették az ágyba, mert ő maga mindenáron vagy a Lánchidon akart lefeküdni, vagy nem akart kiszállni a taxiból, ahol édesdeden elnyomta az álmot.

Akkor aztán elutazott az ír ur. Mint az olvasókönyvből tudjuk: „ur ir, ur ri”. Az ír ur irt és a levélben elírta honvágyát a barackpálinka után. Egy fiatal arisztokratának panaszkodott levélben, hogy rettenősen kívánja a barackot és barátja, ha Istent ismer, fog neki küldeni hat üveg barackpálinkát Dublin párosába.

Az ifjú gróf tehát elment egy megbízható pálinka-üzletbe, kiválasztotta az ingyenceknek való, különösen sikerült évjáratot, kifizetett hat üveget és megadta az ír ur címét. A cég igen nagy gondot tett eleget a rendelésnek, már csak személyi becsületeből is. Minden üveget bőszes szalmafonatra csomagolt, az egészet külön szalmás ládába helyezte és úgy adta fel Irországba.

A hat üveg meg is érkezett Irországba. Az ír ur nem riált, hanem kacagott az örömtől, mikor az értesítést megkapta. Kacagása mégis rivássa változott, mikor elment a dublini vámhivatalba. Ott ugyanis közölték vele, hogy mivel Irország területén kitört a száj- és körömfájás, amelyet nyilván szarvasmarhák és takarmányneműek importálása hurcolt be a zöld hazába, a kormány mindennemű takarmány behozatalát szigorúan megtiltotta. A barackpálinka nem takarmány ugyan, de amibe Budapesten takarják, az takarmány. A szállítmányt nem lehet kiadni a szalma miatt.

Az ír ur modern Tantalus gyanánt elkezdett szaladgálni fűhöz-fűhöz. Fű is, fa is van Irországból, értve ez alatt a belátó hatóság közvegyeit. Mivel az ír ur kijelentette, hogy nem sajnál a barackpálinkáért semmi költséget, hosszú hetek köröngyeivel, aktáival és futkosásával sikerült kijárnia, hogy a jóféle papramorgót nem küldték vissza Budapestre. Hanem egy pámosági hajó, amelyet külön e célra bérelt, kiment a pálinkával a nyílt tengerre, míg a vámszónát el nem hagyta. Ott két pámos és egy közjegyző a fedélzetten elégették a szalmát és a ládát. A hat palack most már akadálytalanul bejuthatott a dublini kikötőbe.

Aki ezt nekem elmondta, az ír ur ide-ott leveleiből a következő részletet idézte: „Milyen különös. Hat hétig tartott és egész kis vagyona került, amíg a pálinkát megkaphattam. És az az egy-két barátom, akiket az átvétel napján meghívtam vacsorára, az egészet megitta egy éjszaka ingyen.”

Tehát egy-két ír ur megint egy éjjel hat üveg magyar barackpálinkát. Istent tartsa meg a szeszbiro képességüket. En bizony a mulatság után egyikőt sem hagytam volna magam megberbeálni. Eddig tart az ír mese, jó barack-illata van, éppen ilyen farsangi napokra való. Pálinkás jó reggelt kívánok.

HARSÁNYI ZSOLT

— Az új erdélyi miniszter meg akarja reformálni az erdélyi közigazgatást. Marosvásárhelyről jelentik: Dr. Tatár Coriolan, Erdély új minisztere, távirati uton magához kérte Rosca Péter közígazgatási vezérfelügyelőt, akivel referátot magának a marosmegyei helyzetéről. Ez alkalommal dr. Tatár kifejtette, hogy nagy újítások tervével foglalkozik, meg akarja reformálni az erdélyi közigazgatást.

— Százéves a marosvásárhelyi magyar kaszinó. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi Magyar Kaszinó közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a kaszinó százéves fennállását megünneplik. Az ünnepély programját egy legközelebb összeülő gyűlésen beszéljük majd meg. — Egyelőre elhatározták, hogy megirátják a kaszinó történetét és ennek céljára negyvenezer lejűt utaltak ki. Új tisztikart is választottak, amelynek elnöke dr. Agyorásky Károly, alelnöke Czigler Károly lett.

— Tűzzel-vassal vallatnak Turcon. Szatmári tudósítónk jelenti: A turci csendőrség négy legényt szállított be a szatmári ügyészség fogházába, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy — szalonnát loptak. A legények a vizsgálóbíró előtt elmondták, hogy a csendőrség rettentően megkínozta őket. A négy legény egyértelműleg vallja, hogy egy héten át tartották őket a csendőrségen és nap-nap mellett talpukat vékony vesszővel véresre verték. A legények igazolták a vizsgálóbíró előtt, hogy talpuk csupa vér, csipőjük és lábuk is véraláfutásos. Az egyik legény arcán egy borzalmas égési seb van. Ezt a legényt — a jegyzőkönyv szerint — a csendőrök vallatás közben tűzzel vassal égették. Dr. Marcus Valér vizsgálóbíró a legényeket dr. Bolchis városi tiszt főorvossal megvizsgáltatta és a látogatás után azonnal szabadon bocsátta, mert a nyomozás semmiféle pozitív bizonyítékot sem produkált arra vonatkozólag, hogy a kérdéses szalonnát tényleg ezek a legények lopták volna.

Averescu

aki most nagyon szerepel.

— Brassóban ismét elfogtak egy veszedelmes betörőt. A brassói rendőrség detektívjei, hosszas nyomozás után letartóztatták Kovács Gyula 21 éves brassói illetőségű betörőt, aki már eddig 23 betörést ismert be. A veszedelmes tolvaj nemcsak Brassóban, hanem jóformán az összes erdélyi városokban és falvakban is „dolgozott”. Kihallgatása folyik.

— Erdélyi este a magyar rádióban. Budapestről jelentik: A magyar rádió január 23-án este 8 óra 10 perckor ismét erdélyi estét rendez a következő műsorral: 1. A Székelyföld lelke. Dr. Bodor Ferenc egyetemi tanár előadása. 2. Székely lakodalm. Kiss István református lelkész adatai nyomán rádióra írta: Csanády György. Zenéjét összeállította s részben szerezte: Ferenc Sándor. 3. A székely vér. Dr. Gyelei József egyetemi tanár előadása. 4. Az erdélyi lira 1918 előtt. 5. A maksi tanácsdombon. P. Gulácsy Irén egyfelvonásos. Szereplők: Kürthy József, Pethő Attila, Hosszu Zoltán és Halmi Margit. Az estélyt Csanády György rendezi.

— A temesvári új maximális árak. Temesvárról jelentik: A városi ármezgálapító-bizottság tegnap állapította meg az új maximális árakat. Az új árak a következők: fehér kenyér 7 lej 50, félbarna 6 lej 50, barna 4 lej. Fehér liszt 5 lej 70, félbarna 4 lej 20, barna 3 lej. A sertéshus 20—30 lej, zsir 26 lej, nyersszalonna 24 lej, marhahús 18—20 lej.

— Felmentették egy gyilkos legényt. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi törvényszék ma tárgyalta Nagy Pál lukafalvi legény gyilkossági bűnperét, aki még 1930 Szilveszterén leszurta egy korcsmai verekedés alkalmával Mátyás Józsefet. A törvényszék megállapította, hogy Nagy Pál jogos önvédelmében szurta le a mulatozó társát és így felmentette a vád és következményei alól. Az ügyész felebbezett.

— IGAZI MŰVÉSZETET PRODUKÁL A BRASSÓI EURÓPA BÂR világvárosi programja. A Răspop (Popov) táncos csoportban Răspopné asszony és a Răspop fiúk román és orosz tánci elsőrangú teljesítmények. A Giddings duóban G. Menta világvárosias eleganciájával és grációzitásával bilinesel le. Nagyon jók a többi számok is. A néger táncos szaltó, Kállai Juci, Ivonette és Novakova táncai mindvégig lebilincseltek. A mai néhez világban az Európa Bâr műsorát nézve, megelégedezik a közönség gondjairól. (e)

Legujabb jelentés a Filomela-ügy nyomozásáról

Bukarest, január 20.

Lapunk más helyén részletesen beszámoltunk a Konstancában feltartóztatott Filomela görög hajó titokzatos utasai ügyében indított nyomozásról. Azt már tegnap jelentettük, hogy a hajón az orosz G. P. U. szervezet emberei érkeztek Romániába, azzal a rendeltetéssel, hogy itt egy volt magasrangú orosz hivatalnokot elraboljanak.

A rendőrség ma már megállapította, hogy ezt a volt orosz előkelőséget Agatievnek hívják és régebben együtt dolgozott a szovjet szolgálatban Bessedowszkyval, Párisban. Amikor Bessedowszky kilépett a szovjet diplomáciai szolgálatából, ugyanakkor Agatiev is hátat fordított Moszkvának. Az ő birtokában is természetesen nagyértékű titkos irat volt, amelynek nyilvánosságra való hozatala a szovjetnek kellemetlen lett volna. Agatiev legtöbb Konstantinápolyba utazott, hogy ezeket a titkos iratokat felajánlja az ott élő Trockijnak. Innen Szófián keresztül vonaton tért vissza Bukarestbe, ahol az utóbbi időben lakott. Agatiev már a vonaton érezte, hogy figyelik. Két orosz férfi csatlakozott hozzá, akik arra igyekeztek rábeszélni, hogy utazzon Konstancába, mert ott még több fontos irathoz juthat. Agatiev látszólag belement az ajánlatba, Bukarestben kiszállva azonban a sziguranca segítségét kérte és most már a melléje adott sziguranca detektívekkel együtt folytatni utját Konstancába, ahol azután rövidesen megtudták, hogy a Filomela hajó utasai azok, akik őt kelepccébe akarták csalni. Ezután következett be a Filomela kapitányának és társainak letartóztatása.

— Eredeti operettbemutató Temesváron. Tudósítónk írja: A temesvári Magyar Házban január 23-án eredeti operett bemutatón lesz, ifj. Kubán Endre hírlapíró „Pali huszár és Erzsikeje” című darabját adják elő. A bemutatón nagy érdeklődés mutatkozik.

— Marosmegye prefektusa a munkanélküliekért. Tudósítónk jelenti: Reileanu Marosmegye prefektusa, a marosmenti munkanélkülieknek, 787 családfőnek, 45 ezer lej gyorssegélyt utalt ki, amit már ki is osztottak a munkanélküliek között. Ugyancsak Reileanu közbenjárását kérték a marosmegyei katonai nyugdíjasok, akik már október hónapját nem kapták ki járandóságukat. A prefektus megígérte, hogy ügyükben interveniál Bukarestben.

— Nem akarja elárulni a nevét. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi rendőrségre egy nagyon züllött külsejű, mintegy huszonhat év körüli fiatallembert kísérték be, aki sehogysem akarta nevét elárulni. Eddig már öt különböző nevet mondott, fantasztikusabbnál-fantasztikusabb élettörténeteket mesél, az igazi nevét és múltját azonban nem akarja elárulni. Különben súlyos betegségben szenved, úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

★ NYILT LEVÉL a Romániában vendéglátó Gőndör Ferencnek. A sváb Gauamt bankjának garázdálkodása Nagyváradban. Bukaresti prostitútaforradalma egy meggyilkolt kurtizán temetése körül, Miért ug-

rott szét a Chromunion?, Pál Árpád elírta magát, Zöldhelyi Anna és Kun Andor regénye. Az aradi és temesvári zsidó hitközségek lepipálják az adóprést, Kilóditották a Temesi Elsőt a sörgyárból, Háromszéki históriák, Gróf Karácsonyi Jenő összeomlása, Szatmári panoptikum, A somlyói Medve-szálló borzalmái, Ellopták a század legzsensialisabb üzletét, Máramaros levelek és még számos szenzációs és mulattató írás gazdagítja a Gyilkos január 20-iki 3. számát. — Kapható minden újságárusnál. — Egy szám ára 10 lej. (be)

★ KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk, Román Imre temetésén megjelentek, koporsójára virágot helyeztek, vagy bármiképp részvételüket fejezték ki; különösen pedig a brassói vasutasok, Szentkereszt Hadsereg, Szent Ferenc-rend, Harmadrend, és Rózsafüzér egyleteknek ezuton mondunk hálás köszönetet. — A gyászoló család. (e)

A magyar párt próba-pert indított a volt magyar csendőrök nyugdíjának elismeréséért

Bukarest, január 20.

A központi nyugdíjpénztár tíz év óta következetesen elutasította nyugdíjigényükkel a volt magyar csendőröket. Az elutasító végzés, melyet minden volt magyar csendőrnek kikészbesítettek, arra hivatkozott, hogy a magyar csendőrök mivel a magyar hadseregben szolgáltak, nem léphetnek fel nyugdíjigényükkel a román állammal szemben.

A magyar parlamentárok — élükön Sebesi szenátorral — az elmúlt évek folyamán számtalan memorandumban hívták fel a nyugdíjpénztár figyelmét az elutasító végzés súlyos tévedésére. A régi Magyarországból a csendőrök nem számítottak katonáknak, nem a hadseregtől kapták fizetésüket, hanem a belügyminisztérium által kinevezett őrszemélyzet voltak és így a román nyugdíjpénztár kötelessége, hogy ugyanolyan elbánásban részesítse őket, mint a többi volt magyar tisztviselőket.

Amikor a magyar párt látta, hogy a nyugdíjpénztár mereven kitart téves álláspontja mellett, próbapert indított a volt magyar csendőrök jogainak elismerése végett. Az első per Bálint Dezső volt magyar csendőrmester nyugdíjigényének elismeréséért indult meg.

A per, melynek tárgyalása ma indult meg a legfelsőbb számvívőszék előtt, óriási jelentőséggel bír az összes volt magyar csendőrök nyugdíjigényének elismerése ügyében. Abban az esetben, ha a legfelsőbb számvívőszék elutasítaná Bálint Dezső csendőrmester nyugdíjigényét, úgy a pert második és egyben utolsó fórumon, a Legfelsőbb Semmitűzőszék fogja tárgyalni, mely végérvényesen dönt a volt magyar csendőrök ügyében.

Lapzártakor arról értesülünk, hogy a döntést január 22-én fogják kihirdetni.

Tőzsde

1931 január 20.

Zürich (nyitás): Berl'n 120.75. Amszterdam 206.15. Newyork 512 és fél. London 17.72 és fél. Páris 20.16 és fél. Milánó 25.75. Prága 15.18. Budapest — Belgrád 910. Bukarest 308. Varsó 57.35. Bécs —.

VESTIS S.A.

Leltári maradékszővetek kiadásítása

Engedmény szövetmaradékoknál:

20%—50%

A VESTIS egyben a

»SETA«

Románia legnagyobb szelvénygyárának brassói lerakata

Szortírozott raktár.

Eredeti gyári árak!

BRASSO, SIRUL INULUI 22. SZ.

— Szombaton fontos kijelentéseket tesz a magyar miniszterelnök. Székesfehérvárról jelentik: Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök, Székesfehérvár képviselője, szombaton képviselői beszámolót tart a városban. Beavatott körök úgy tudják, hogy a miniszterelnök ez alkalommal országos fontosságú kijelentéseket fog tenni.

— HOOVER LEULTETTE LEGERŐSEBB ELLENFEJÉT. Washingtonból jelentik: Hoover elnök ügyes taktikájáról tett tanúvallásán, mint legerősebb vetélytársa, székesfehérvári rekonstrukciós hitelintézet elnökévé nevezte ki. Az új pénzügyi 2 milliárd dollár alaptőkével kezd működését.

— ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kísérvék figyelemmel, hogy a címken feltüntetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadónkunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

— A KULÖNCE MILLIÓJA. A Montecarloban nemrég elhalt John Allan a legfurább különcök egyike volt. Allan-dán fedél nélküli szalmakalapot hordott, öltözékét zöldre festette, zakó és egy rongyos gyapjuszál egészítette ki. Senki se tudta, hogy miből és ez az Allan, míg végül egy szemfüles riportert meg tudta, hogy versenytípust ajánl és ezek a legtöbb esetben beváltak. Allan a legszűkebb viszonyok közt halt meg s a város költségén kellett volna eltemetni, ha a temetkezési vállalat alkalmazottja a szoba egyik sarkában rá nem akad a következő felirású cédulára: „Kutassatok az ágyban, kutassatok a padló alatt is, Mary Pitt legyen az örökösöm.” A mondott helyeken kerek egymillió értékű értékpapírokra és bankjegyekre akadtak. Mary Pitt John Allan unokája.

— Hivataltól törlik a kolozsvári munkanélküliek 30—40 százalékát. Kolozsvárról jelentik: A munkanélküli segélyakció kolozsvári frontján megint zajlanak az események. A rengeteg panasz hatása alatt a városi intézmény bizottság megkezdte a segélyre feliratkozott munkanélküliek helyzetének ellenőrzését. Ennek során — amint azt dr. Bornemissza helyettes polgármester kijelentette, — megállapítást nyert, hogy rengeteg jogosulatlan személyt vettek fel a listákba, viszont nagyon sokan kimaradtak olyanok, akiknek mindenképpen jár a segély. Ezt az anomáliát úgy akarják megszüntetni, hogy a most nyilvánított munkanélküliek 30—40 százalékát törölni fogják és a város új összeírását fog elrendelni azokra vonatkozólag, akiket az első összeírásnál kihagytak a segélyre szoru-

lók közül. Kétségtelen, hogy ebből a revízióból megint parázs botrányok fognak megszületni.

— Ki akarják lakoltatni Kolozs megye alispánját a vármegyházáról. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Kolozs megye interinár bizottsága most fejezte be az 1932 évi költségvetés összeállítását. A tavalyi budgettel szemben a kiadásokat 7 millió lejjel csökkentették és ezt az összeget a személyi és dologi kiadások leszállításával akarják megtakarítani. A takarékosági politika mikéntjére érdekes fényt vet az a felszólalás, amely a megyei ideiglenes bizottság egyik liberális tagja részéről hangzott el a költségvetés tárgyalásánál. A javaslat úgy szól, hogy miután a megyei tanácsot feloszlatták, nincsen szükség a megyei tanács elnökeire sem és így dr. Gherman Joe volt alispán elnöki fizetése fölösleges módon terheli meg a megye költségvetését. A liberálisok különben is nagyon haragszanak dr. Ghermanra, aki a vármegyháza épületében lakik és eddig minden kilakoltatási kísérletnek ellenállott. Hír szerint a nemzeti párti alispán ellenfelei most drasztikusabb módszerekhez akarnak folyamodni dr. Ghermannal szemben, akit azzal vádolnak, hogy bár a fizetését felveszi, nem végez semmiféle hivatali munkát, hanem a nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja érdekében dolgozik s megyeházán jogtalanul elfoglalt ingatlanokban.

— MIKLÓS HERCEG VÉGLEG PÁRISBAN TELESZIK LE? Párisból jelentik: A francia lapok sokat foglalkoznak Miklós herceg franciaországi útjával. A legutóbbi Paris Midi arról számol be, hogy Liz-tos helyről szerzett értesülése szerint Miklós herceg végleg Párisban akar letelepedni.

— Belelőttek a munkásokba egy cseh bányavárosban. Prágából jelentik: Sulyos kimeneteli események színhelye volt tegnap Resava cseh bányavárosa. A bányamunkások bonokban kapták fizetésüket, amikkel azonban nem tudtak vásárolni, miután a kereskedők vonakodtak ezeket a bonokat elfogadni. A munkások pénzt követeltek a bonok helyett, az igazgató pedig azonban a követelés teljesítését megtagadta. Tüntetésre került a sor, az igazgató karhatalmat kért, amely oszlásra szólította a tömeget. Miután a bányászok nem engedelmessétek, a karhatalom sortűzet adott a tüntetőkre. Két munkás a helyszínen meghalt, többen súlyosan megsebesültek. A hangulat az egész bányakörnyéken rendkívül izgatott.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint továbbra is borult idő várható, lényegtelen hőváltozással.

— Sztrájkbaléptek a budapesti Zsidó Kórház orvosai. Budapestről jelentik: A pesi Izraelita Hitközség kórházának mintegy hetven orvosa és alorvosa tegnap sztrájkbaléptek. A sztrájkra az adott okot, hogy a hitközség visszautasította az orvosok fizetés iránti mozgalmát. Tudni kell, hogy a Zsidó Kórház orvosai és alorvosai csupán bentlakást és ellátást kapnak, fizetésben azonban nem részesülnek.

— CSÖKKENT AZ ÉSZAKAMERIKAI MILLIOMOSOK SZÁMA. Az Északamerikai Egyesült Államok milliomosainak a száma, amely 1928-ban még 43.184, a rákövetkező évben pedig 38.650 volt, 1930-ban lecsökkent 19.688-ra. Milliomosnak az amerikai adóhivatal azt az embert tekint, aki egymillió dollárt tevő vagyon után legalább ötvenezer dollár jövedelmet húz.

— Újabb letartóztatás a zernesti adószikkasztás ügyében. Beszámoltunk arról a nagyszabású adószikkasztásról, amelyet a zernesti adóhivatalnál fedeztek fel és melynek vizsgálata során már eddig is négy hivatalnokot tartóztattak le. Ma újabb letartóztatást eszközölt ebben az ügyben Voina brassói vizsgálóbíró, aki Jon Zarnescunak, a hosszufalusi adóhivatalhoz beosztott tisztviselőnek őrizetbevételét rendelte el.

— Mindennapos székszorulás, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a bélmozgást rendbehozza s megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől. Nagynevű orvosok a Ferenc József vizet fénys eredménytel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A csiki csendőrszárnyparancsnok megoldja a Szakáli-ügyet. Csikszereadából jelentik: Angehelesen, a csikszereadai csendőrszárny parancsnoka lefoglalta a közbirtokosság szanálási könyveit, amelyeket azonnal beszállítottak a csikszereadai szárnyparancsnokságra. A lefoglalás mögött egészen furcsa okok rejlenek. A könyvekből azt az aljas vádat akarják behozni, hogy a magyar újságírók a Szakáli-üggyel kapcsolatos cikkeket anyagi ellenszolgáltatás fejében írták. Érdekes, hogy míg a lehetetlennél lehetetlenebb vádak egyre burjánzanak, addig a vádgalat lefolytatása következetesen késik.

— Ötödik napja tart a nagybányai kommunisták éhségstrájkja. Szatmárról jelentik: Jelentette már a B. L., hogy a nagybányai kommunista per letartóztatott gyanúsítottjai előbb tizenötöt, majd egy nappal később már huszonegyen éhségstrájkba kezdtek. Azért sztrájk-

Xeresi bor, vagy csukamájolaj?
melyik a jobbízű?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtse el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb tokhal-máj kivonatból készült, íze elsőrendű, a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik és négyszer olyan erős!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

kolnak ezek a foglyok, hogy főtárgyalásukat kitűzzék és hogy ott igazolhassák, hogy semmilyen büncselekményt el nem követtek. Tegnap óta Krajcár István, a huszonötödik gyanúsított is csatlakozott az éhségstrájkolókhöz. A foglyok között ma reggelre már erőt vett a teljes apátia. A foglyok a hazátartozók minden rábeszélése ellenére is kitartanak és nem akarják a sztrájkot abbahagyni.

— A JAPAN NŐI TESTNEVELÉS TANTERVE. Érdekes képet ad egy nemzet testnevelési főiskolai tanárnő arról a munkáról, amely egy japán női torna és énektanítói iskolán folyik. A két évig tartó gyakorlati kiképzés kiterjed a svéd tornára, táncra, úszásra, lövésre és dzsju-dzsicúra. A tanterv elméleti része magában foglalja a bonctant, a higiénát, a pedagógiai nevelést, pszichológiát, etikát, fizológiát, vegytant, módszertant és a masszázst. Erdekese az osztályzatok. A legjobb osztályzatok mind elégtelenek. Ötvenes és hatvanas közt az osztályzat alig elégséges, hatvanas és hetvenes közt elégséges, hetvenes és nyolcvanas közt jó, azon felül pedig a százasig igen jól jelent. A két éves kurzus befejezése után a növendékek megmaradhatnak még egy harmadik évfolyamra, ha nem kaptak állást vagy Tokióban vannak alkalmazva.

Az ideális hashajtó a Dr. Bayer-féle

PURGEN

DECSEY ZOLTÁN:

103

A SIRO VÁROS

Ágyuszóhoz szokott füle felriad az ismerős zajra, a hangból a távolságot is megtudja becsülni, harminc kilométerre lehet az üteg, amely a bombákat szórja.

Tehát áll a harc. És igaza lehet Szőnyinek, aki tegnap este a titkos tanácskozáson azt mondta, hogy már a jövő hét derekán megtörténik a nagy változás. Jönnek a vörösök, négyszáz kilométer szélességben lendül neki a síkság harci ereje a hegyvidéknek és ellenállhatatlan lesz a rohama. Felgöngyölítik a velük szembenálló frontot a Duna könyökétől a beregi hegyekig és elhözszak minden várost, mint faluba a sarló és a kalapács jelvényét. Nem álom és nem csalóka ábránd a nagy európai proletárforradalom, a Kárpátok tövében indul döntő csatára a régi világ ellen egy maroknyi nemzet, hogy kimozdítsa azt a sarkából.

Apokaliptikus napok, szörnyű szenvedélyek, halálos rettegés, kínos bizonytalanság, nagy várakozás, az idegek a patánásig feszülnek, jaj, jó volna most erre a pár napra kiszakadni a világból, átaludni az eseményeket és csak a végki-fejletre ébredni....

Jönnek, jönnek, most már bizonyos.... Már nem kóssa hírek, hanem fantasztikus, kitalálások izgatják a kedélyeket, hanem a füllel érezhető valóság.... Reggelként a falusiak már mondogatják, hogy a demarkáció közvetlen tövében folynak a harcok. Ma reggel kigyulladt egy falu, tömegével menekültek a tűzvonalból a szomszédok és mesélték, hogy a falut egy cseh tiszt parancsára gyújtották fel a kivonuló katonák. Állítólag büntetésből érte a falut ez a sor, mert az egyik ablakból lövés dördült el és halálos sebet ejtett egy legionáriuson.

Jaj, mi lesz, Istenem, mi lesz, ha a várost nem adják fel önkénytel, ha harcok folynak a birtokáért, ha ágyuk döfögnek, gránátos szakad a háziorokra, bombák szakítják le a dóm tornyát, ha kigyul-

lad a város? Már kétszer élte át a lakosság a rettegenséget ezt a szörnyű lelkiállapotát, amikor az oroszok ágyúi közvetlen a szomszédságban dörögtek. A gyöngébb idegzetűek akkor szaladtak, meg sem állottak Pestig, a Dunántulig, de most hová meneküljenek? Előttük a hullámzó harcfrontok, mögöttük az idegen terület, amely talán be sem fogadja őket.

Amint a temetőből a városba ér, vad kiáltozás a főutcán. A hangok irányába szök a járdán különös menet. Fegyveres legionáriusok hajtának négy embert. Azok is katonák, de milyen szedett-vedettek az istenadták. Az egyik tenge-részsapka, a másik egyenruhájá az árulja el, hogy valaha a lovasságnál szolgált, a harmadiknak hátán rohamsisák csúg alá, a feje fedetlen. A negyedik gyerek még, nem lehet több tizenhat évesnél. Szőke arca szenvedőre torzul, amikor a puská a gyémántlenül bökki hátba, a homloka véres és az izzadsággal keveredett vér savós péppé málk szét porlepett arcán. Vörös szalag a sípkáján és középen egy csillag. Vörös katonák. Kiméletlenül zuhannak rájuk az ütése, de állják a szörnyű fájdalmat és a kínos megaláztatást. Egyiknek sem nyílik a szája panaszsra. A járókelők ijedve térnek ki előlük az úttestre, ahány lépés, annyi ütés záporozik rájuk.

Igy megy végig a különös menet a Fő-utcán, a Timár utcai fogházig. A fogház sötét kapuja nyeli el őket....

A Timár-utca lakói két éjjele nem tudnak aludni. Irtózáva hallgatják a kínos üvöltéseket.... Azután hirtelen megszűnik a zaj. Fegyverropogás.... Majd negyed óra múlva újból megkínzott ordítás tölti be az éjszakát.... Jaj, mi történt ott? Milven titkokat rejtegetnek mostan az éjszakák?

Ki tudna erre feleletet adni. Sötét szobákban szoronganak a felriasztottak. Sü-

rün hányják magukra a keresztet.

Uram, ne vigy minket a kísértetbe.

Ebben a harcban nincs kegyelem.

Emberen teli gyűlölség áll szemben gyűlölettingerrel. Jaj, vége annak, aki foglyul esik. Inkább haljon meg a csatamezőn, a szerencsétlen!

Újból fényképek jelennek meg a kirkatokban. Legionáriusok, akik bolsevik fogságba kerültek. Az egyiket az asztalra feszítették. Szőkeket vertek a tenyerén és a lábfejen keresztül. Szőkeket vertek a körmei alá. Guzsa kötötték a másikat és úgy korbácsolták halálra. És rettenetes, minden képen ott látni a halálos gyötrelmet szenvedő mellett a kínzókat figyelő csapatát, az arcokon szinte kinyomódik a perverz gyönyörűség, amely kéjes örömmel szemléli az Isten képére teremtet embertárs irtózatot vergődését.

És ott azon a képen egy kis tömzsi alföldi gyerek szuronyára kap egy foglyot. A hasába döfte a szuronyt és most nagy erőfeszítéssel szorítja a földhöz lábait. A szerencsétlen ember mint a gombostűre tűzött bogár vergődik szörnyű kínjában a szurony hegyén. Lábai már nem érintik a földet, kezeivel a levegőbe kapkod, mintha valamit megragadni akarna. A fején fogja átvetni a szuronyos, amint ahogy vasvillával szórta a trágyát maga mögé. Irtózatot!

Oh, csak vége volna ennek a szörnyű bizonytalanságnak.

A Kovács-utcán Stock Béla szörmeke-reskedő kilép az üzletéből, hogy a Kosuth-utcán elintézzzen valamit. A szembenálló ház kapujában egy ismerőse áll. Valamit átkiált hozzá, magyarul....

Egy legionárius jön vele szembe. Porlepi szürke ruháját, nyelve a szájaához tapad a szomjúságtól, reggel óta harcban volt és aztán futnia kellett. Még dolgozik benne az ölésre bujtotgatott allat, látja a közeledő vöröskatonára vére szomjazó arcát és most forróság önti el az agyát.... Egy ember jön vele szemben, kövér, kopasz, jökevdű magyar, aki délen nagyon jól ebédelt és most biztosan azért nevet ilyen öntelten és meglegedetten, mert neki harcolnia és husz kilométert futnia kellett. Kárörvendez rajta és arra gondol, hogy no, hékás, neked sem

lesz itt megállásod, látod, miért jöttél közben. Keze görccsösen markolja meg az övébe tűzött szuronykés agyát, penge villan meg a levegőben és a következő pillanatban hangos jajszó tölti be a szűk utcát. Stock Béla a gyomrához kap, mintha az egész gyomrát kiszakították volna ott most nagy üresség táton, jaj, pokoli fájdalom, rettentő szomjúság, tüzet gyújtottak a beleiben. Elhomályosodik előtte a világ.... Mi történt vele? Miért kell meghalnia? Jaj, a kis lányom, a feleségem....

A halálordítás elhallgat. Az emberek kirotnak házukból, a szerencsétlen beviszik tüzetbe és lefektetik a kanapára. Még lélekliz, de iszonyu patakban ömlő felszakított hasából a vér. Mire az orvos megérkezik, már nem segíthet rajta....

A hatodik áldozat.... ordítja háromszázas cimbutukkal a rendkívüli kiadás, melyet pillanatok alatt szétkapkodnak a korzón.

Az Andrásyban riadt arccal olvasnak a kávézók a rémes eseményt. Megborzonganak az idegek. Jaj, mik fognak még itt bekövetkezni....

Pista ottült a hosszú törzssasztalnál, amelynek két hét óta állandó vendége a délről menekültek is....

A Mahomet-ember viszi a szót....

Tehát most már egészen bizonyos, hogy jönnek. Itt vannak már a határban és nem lehet feltartóztatni őket. Lássuk csak a stratégiai helyzetet....

Az asztal márványlapjára rajzolgat.

Délről három irányban szalad vasútvonal a város felé. A várost viszonylag egyetlen vonal köti össze nyugati hinterlandjával és ez a vonal tud terhelve. A csehszlovák csapatok katonái ereje csekély. Hetek telnének bele, mielőtt az erősítések megérkezhetnének. A legnagyobb baj, hogy nincs ágyújuk. A város sereg tüzérése pedig kitűnő.

— Egyszóval?

— Egyszóval négy nap múlva itt lesznek, olyan biztos, mint ahogy mi most itt ülünk.

Kolnár bizonytalan, remegő hangon fordult a szenttelen hangon beszélőhöz.

— Hát te... és te? Mit fogsz csinálni?

JANUÁR 22

A DNYESZTERMENTI VADÁSZAT

és az ugynevezett hivatalos jelentés

Bukarest, január 20.

Az egész ország minden jóhiszemű és emberies gondolkodású lakója megdöbbenve figyel a Dnyeszter felé, melynek véres partjain az egész tartomány egét a rettenetes felhő sötétíti el, egy egész város ölti magára a legnépesebb ellenállás halotti köpenyét s hat család zokog a frissen megásott hantok mellett.

S miközben a lelkeken el nem lohadó lángokkal ég még a Dnyeszter-menti kaland fáklyája, megjelent a kormány hivatalos vizsgálóbizottságának jelentése a mészárlásról.

Ki várta valami különösét ettől a vizsgálattól?

Eleve megirtuk már, hogy a kiadandó jelentés nem lesz elfogulatlan, a felülvizsgálat nem fog bűnösöket produkálni. Tudtuk, hogy a tömeggyilkosságot felelőre kárhoztatták s törvényes elégtételre még csak remény sincs.

De ha nem is vártuk a kiadandó jelentés nyomán a Jog és Igazság érvényesülését, mégis azt hittük, hogy a vizsgálat legalább kegyeletes lesz és a mészárlást indokolni igyekezik tévedéssel vagy a vé-

TECHINOVSZKI SAMUEL,

aki 14 órával túlélte a Dnyeszter-parti vérengzést, a felravatalozás után.

letlenek baljós összejátszásával, a gyilkolók tulzó lelkesedésével vagy az azsan-provokátorok lelkiismeretlen félrevezetésével.

De nem! Ez a jelentés nemcsak elfogult és nevéstégesen egyoldalú, hanem kegyeletlen is, mely — miután tudomásul veszi az áldozatok kivégeztetését — utólagos okokat keres a halálos ver-diktre.

Nézünk szembe e jelentéssel, mely távolról sem törli le azokat a foltokat az ország arculatáról, amelyek — 100 kormányparti szenátor írja Sorocából — perversen freccsentek fel a Dnyeszter-parton egy tizednapos éjszakán.

★

1. A hivatalos jelentés azzal kezd, hogy Mihail János 34 éves, görögkatholikus gazda összeköttetésbe lépett Obredovici Trandafir határőrkatonával, akinek 4000 lejt ajánlott föl az esetben, ha megkönnyíti öt egyénnek Oroszországba való átszökését.

Ellenben a hivatalos jelentés teljesen elsejeltkezik arról, hogy a tárgyalásokba bekapcsolódott egy feljebbvaló is, aki az egyik szökevény, Papus Sándorral tárgyalásokat folytatott s tőle pénzt vett el.

2. A hivatalos jelentés szerint Mihail bejelentette Obredovicinak, hogy a szökevények január 8-ról 9-re virradó éjszaka lépik át a határt.

Ellenben a jelentés megfedkezik arról, hogy Obredovici a szökevények estében maga kalauzolta a szökevényeket az átkelési pont felé.

3. A jelentés előadja, hogy Obredovici bejelentette feletteseinek a megvesztegetési kísérletet. A szökevények január 8-án este a jelzett időben és helyen valóban megjelentek a Dnyeszter partján. Az őregek többször megadással szolgálták őket fel, majd íjesztésül a levegőbe lött. A szökevények futni kezdtek és miután már csaknem eltűntek a sötétben, lelőtték őket.

A jelentésnek ez a része oly feltűnően naiv, hogy magában hordja a cáfolatot. Ha a grancsárok tudták pontosan az átkelés idejét és helyét, miért nem fogták közre a szökevényeket? És ha igaz az, hogy futni kezdtek és annyira eltávolodtak, hogy alakjuk be-

leolvadt a sötétbe, miért eredtek az összes lövések 5—10 méterről? S hogy lehetséges az, hogy ámbár a szökevények figurája már el-elveszett a sötétben, a golyók mégis oly kitűnően találtak, hogy egyiknek-másiknak a szívét öl-hat lövés is átfurta?

4. A jelentés további része szerint a grancsárok azért nem közeledtek a szökevényekhez, mert feltételezték róluk, hogy szovjetküldöncök s ezek kézigranáttokkal szoktak harcolni.

Teljes ellentmondás az előbbi részzel szemben. Hát vajjon igazában miért lőttek a grancsárok? Vajjon azért, mert a szovjetkurírokat le kell lőni, lévén gránát a fegyverük, vagy azért, mert futásnak eredtek?

5. A jelentés szerint a menekülők a golyókat oldalról és hátulról kapták, ami bizonyítja, hogy szökevények lőtték le őket.

Ezzel szemben a kezeink között levő hat orvosi bizonyítvány azt tanúsítja, hogy valamennyi elölről, arcába kapta a golyókat, csupán kétőnek vannak hátsó lövései is. Tehát az abszolút megbízható és elfogulatlan orvosi láttelek és a hivatalos jelentés között szembe-szökő ellentmondás van.

6. A jelentés szerint a szökevények kommunisták voltak.

Ezzel szemben a sorocai rendőrség egyiket sem tartotta számon. Rudmann kivételével, akit egyszer tíz napi fog-ságra ítélték. Vajjon miféle óriási po-

litikai vétség lehet az, amelyért ostrom-állapot alatt álló területen tíz napot adnak. A jelentés tehát utólagos az áldozatok kárára insznuál. Ezzel szemben elhallgatja azt a tanuvalomást, hogy a grancsárok már másfél hónappal ezelőtt is kutattak áldozatok után.

RIVA DARCUTAN

akinek testében vadászgolyót és kapszli-darabokat találtak.

Nem emlékezik meg a jelentés arról sem, hogy az orvosi vizsgálat az áldozatok testében vadászfegyverből származó golyókat, sőt hüvelydarabkákat is talált. Ami pedig amellett bizonyít,

Mialatt Laval és Brüning csiszolt frázisokkal játszanak

Csukjanak be bíró ur, éhesek vagyunk!

A Sorsitragédia egy megrázó jelenete az aradi járásbírószágon

Arad, január 20.

Az a jelenet, ami az aradi járásbírószágon tárgyalótermében lejátszódott, a kiskoru munkanélküliek jelenete. Négyen voltak a vádlottak padján. Mind a négyen lázasszeműek, erőtlének és penészszerűek. Abban a korban vannak már, amikor a szegény szülő szárnyukra bocsátja őket: keressetek munkát és kenyeret magatoknak, mert itthon nincs a falatka kenyér. Abban a korban vannak, amikor az étvágy a legnagyobb. Tizenhét évesek. A legnagyobb az 20 éves. Foglalkozása kéményseprő volt, amikor még akadt munkája. A többiek akaratlanul is köréje csoportosultak, amikor a gyilkoló, fiatal gyomrokat annyira marcangoló éhség összeverte őket. Ő „szakmunkás”, ő még

találhat valahol, véletlenül, valami kis házimunkát, amiért kifizetnek néhány lejt. Csak éppen annyi kenyérrelvalót, hogy négyen falhassanak, lázasan, kidülledő szemekkel.

Nem találtak semmi alkalmi munkát. Estefelé már nem bírták tovább az éhséget. Csak egy darabka kenyérre áhitoztak. Csak egy darabkára, amivel az éhséget elverhetik. Így érkeztek el a „bünig”. A bünig, ami ebben az esetben nem volt több, mint egyetlen darab hasábfának az elemelése. Azonnal eladták. Hat lejt kaptak érte. És amíg a hat lej ára kenyeret megették volna, már meg is „csipték” őket.

Igy kerültek a járásbírószágon elé. Vasárnap óta étlen-szomjan várták a tár-

gyalást. A járásbíró elszápadt, amikor a tényállást megismerte. Istenem, hat lejért! Nem, nem a hat lejért, hanem azért a darab kenyérért! Csendes, sajnálkozó, megindult hangon kezdte korholni őket, hogy lopni nem szabad, nem bizony, még akkor sem, ha az éhség kivégzi az embert. Ez bün, ezért büntetés jár. Az érték azonban, amit eltulajdonítottak, annyira kevés, hogy a feddés is elég büntetés lehet...

És akkor felsírt egy a vádlottak közül: — Csukjanak be, bíró ur! Éhesek vagyunk!

A járásbíró még sápadtabb lett, aztán meghozta az ítéletet:

— Egy napi elzárás. Kísérje őket az ügyészség fogházába és azonnal, azonnal adjanak nekik enni.

Argetoianu és MacDonald találkozás

London, január 20.

Argetoianu román pénzügyminiszter, Titulescu londoni követ kíséretében meglátogatta MacDonaldot. Sir John Simon villásreggelit adott Argetoianu tiszteletére, amelyen számos előkelőség jelent meg. Ma fogadja MacDonald Dobrescut, a Londonban időző bukaresti polgármestert is.

GYERMEKNYELV

Apa vezeti az utcán négyéves kislát. A kislát meglát egy lovat. Így szól komolyan, tárgyilagosan:

— Ló.

Az apa, aki kövér behemót ember, legalább kilencvenöt kiló s igen magas, nincs megelégedve ezzel a megállapítással, ajkát mézédre csücsüriti és selypítve mondja:

— Lovacska, szép kis lovacska.

Most a kislát bámulja a lovat, mely akkora, mint egy emeletes ház. Négy óriás lábán áll, törzse párázik a téli hidegben, hosszukás feje idegenszerűen inog. Nem érti, hogy ez a rengeteg állat miért „lovacska”. De bizik a felnőttek ítéletében, izlésében s hogy kedveskedjék apjának, igyekszik ismételné előbbi mondatát, természetesen sokkal kevésbé selypítve:

— Lovacska, szép kis lovacska.

Egyszerre azonban megáll. Azon tűnődik, hogy ha ez az apokaliptikus szörny a lovacska, akkor ki a ló. Apjára néz. Bizonyára azt gondolja, hogy apja a ló. Ebben nem is téved.

ÉHSÉG

Ezt egy fiatalember mondja:

— Multkor három nap óta nem ettem. Szédelegtem az éhségtől. Éjjel benéztem egy budai kiskocsmába. Kövér pörkölt-szagok röpködtek a levegőben. Áldogáltam a meleg gőzben, tetszavtam magam a nehéz illattal, hogy legalább ezzel lakjam jól. Egyszerre megpillantottam a sarokban régi ismerősimet, aki a morzsás asztalnál üldögélt, nyilván már vacsora

után s előtte négy üres borospalack sorakozott. Ő is észrevett engem, Odaintett, leültetett, azonnal poharat hozatott, töltött, kocintott. Megörült nekem, mert rossz dolog egyedül inni. Én mégjobban megörültem neki, mert hetvenkét óráig koplalni szintén nem valami jó dolog. Arca már fényes volt az italtól, szeme villogó, orra rózsaszín, füle lángvörös. Veregette vállamat, ölelgetett, locsogott. Amikor megittunk együtt egy palack bort, célzást tettem arra, hogy szeretnék valamit harapni is. Ő azonban válasz helyett komoran és szigorúan rázta fejét. Új palack bort hozatott. Megint töltött és itottunk. Egy félóra múlva újra előhozakodtam az étellel. Legalább egy kisadag sültet fizessen. Erre valóságos dühbe gurult. Szó sincs róla. Mit képzelek én felőle? Vele csak inni lehet, enni nem. Ihatok annyit, amennyi belém fér, de enni nem kapok. Egy olajosgyűrűt sem? Azt sem. Egy sóskiflit, egy darab kenyeret sem? Azt sem. Kérlelhetetlennek mutatkozott. Kifejtette, hogy neki a pénz nem számít, nem zsongori de ragaszkodik elvéhez. Ennek bizonyítékául egy üveg pezsgőt is rendelt, melyet együtt fogyasztottunk el. Hogy mi történt azután, arra már csak homályosan emlékszem, mert szerencsémre én is berugtam, elvesztettem öntudatomat s vele éhségem kínzó érzését. Azóta azonban sokat gondolok erre a rejtélyes emberre, aki részegsége örömet azzal tetézte, hogy meggyötörte, leitatja egy éhes felebarátját. Az ördög a példabeszéd szerint úgy ölte meg fiát, hogy csak enni adott neki, inni nem. Ez ellenkezőleg cselekedett. Vajjon ki lehetett? Azt hiszem, angyal.

Kosztolányi Dezső

A CSUDÁLATOS ÉSZ!

Az ehető ia — Nincs többé ludtálp, se száraz kenyér

Szenzációs találmányok a hivatalos közlönyben

Bukarest, január 20.
Nincs ára a nyersterményeknek — halljuk unostalan. A mezőgazda, akár gabonát, akár kávé, vagy cukornádat termel, világszerte panaszkodik, hogy nem fizetődik ki a munkája, hogy egyre katasztrofálisabban súlyed az adósságok tengerében. A nemzetközi kartellek — a mint általában ismeretes — számos országban hatalmas mennyiségekben semmisítik meg a különböző elsősükségleti élelmi-cikkeket, csak hogy ezáltal mester-ségesen javítsák az árakat.

Ezzel egyidejűleg folyton több és több munkás marad kenyér nélkül, de csak részben a gazdasági válság és pangás következtében. Nagyobb részét a racionalizálás, a technika szüntelen fejlődése és tökéletesedése számuzi termelési folyamatból. S a világ két tucat milliányi munkanélkülijéből csak kevés reménykedhet abban, hogy a gazdasági nyomottság tnyhülése esetén ismét visszakapcsolódhatik a termelés folyamatába, hogy a helyzet javulása újra „felszivja”. Legtöbbje nem bizhat ebben, mert a munkanélküliség nagyrészt konjunkturális, azaz nem a gazdasági viszonyok alakulásától függő, hanem szervi baj, állandóan mérgező rákfene, amelyen talán csak a munkaidő nagymérvű leszállítása segíthetne.

Mindez ugyszólván már átment, beidegződött a köztudatba, közhelyszerű megállapítássá vált.

S mégis, mi történik? A technika rá se hederít ezekre a sirámokra, vakon és vadul rohan előre, nem törődve, hány embert és családot ítél éhínségre az adott körülmények között. Sőt, mintha az eddiginél is lázasabb tempóban fejlődne, tökéletesedne, hogy szakadatlanul nagyobb mértékben tegye feleslegessé az ember kétkézi munkáját.

A feltalálás láza betegesen növekszik, ördögi kajánsággal pusztítja a „normális” termelés szabályait. Milliók és milliók, köztük nem jelentéktelen számban éppen munkanélkülivé vált szakemberek, török a fejüket azon, hogyan lehetne mesterséges uton pótolni olyan nyersanyagokat, amelyet pedig ma már amugyis poton áron veszteget a termelőjük, s hogyan lehetne méginkább tökéletesíteni a gépeket, függetleníteni az emberi irányítástól, közreműködéstől, mi több: még a segédkeztéstől, a „kiszolgálástól” is.

Németországban nemrégiben feltalálták a módját a nyers fa éhetővé tételének, egyelőre azonban csak az állatok részére. Ezzel az ehetővé tett fával állítólag egyszerűen lehet sertést hizlalni, illetőleg a hizlálást elősegíteni. A gép-találmányoknak pedig se szeri, se száma.

A végtelen ész

Hogy a kutató ész, a feltalálás, természetjavítás szelleme éppen most milyen lendületes erőfeszítésekkel működik, azt elárulják már a nagyobb napilapok szerkesztői üzeneteiben található válaszok is. De egészen hű képet kaphatunk róla, ha esetről-esetre végigvizsgáljuk azokat a listákat, amelyeket a bukaresti szabadalmi hivatal átlag havonta kiad.

Most királyi dekrétum közli azoknak a találmányoknak a jegyzékét, amelyekre a hivatal bejegyezte, illetőleg kiadta a patent-et, a szabadalmi engedélyt az utóbbi néhány év alatt.

Mi mindent találnak fel!
Természetesen szó sem lehet arról, hogy közljük itt a teljes jegyzékét. Csak úgy kiragadunk belőle találmányokat, amelyek bizonyos mértékben közérdekűek, nem kifejezetten szakmabeliek. Ies-sék, — passé-changé....

Kacsér József: Ortopédikus lábbeli, a melynek talpa a láb formája szerint préselt egydarabból áll. Ha valaki ludtálp, megfelelő alakú talpat préselnek részére, aszerint, hogy ki akarja-e gyógyítani a ludtálpát, vagy sem?

Gallusser Walter: Eljárás a kenyér nedvességének, tehát puhaságának a megőrzésére. Szóval nincs többé száraz kenyér, csak legyen, s a pék urak akár egy hetes veknit is eladhatnak friss gyanánt.

Acsenti Gheorghe: Újrendszerű nyugta-könyv Sajnos, az, amit nyugtázni lehetne vele, nincs mellékelve.

Corciova-testvérek: Inhalátor-pipa. Ez is hiányzott, mert néha rettenetesen kap-

kodunk kell egy kis levegőért.

Lohan Alexandru: Eljárás és készülék acetilén- és hidrogén-keverék készítésére, valamint motor, amely ezzel a gázzal hajlítható.

Ocea P. Tudose: Játék (kis malom gyerekeknek.) De azért felnőttek is használhatják, mert manapság több felnőtt malmozhatik, mint gyermek.

Nygaard Johan Olsen (svéd atyafi): Eljárás folyékony anyagok pároltatására. Maxim Nicolae: Önműködő vasuti sorompó és vagon-kapocs. Alighanem elkésztett egy kicsit, mert világszerte rossz-szul megy a vasutaknak.

Komorniczky Pál: Fényképek és más igazoló-iratok rögzítési módszere karton-papírra, igazolvány-könyvecskébe, stb., s az ehhez szükséges darab. Nem kell tehát ragasztani a fényképet át lehet helyezni másra, fel lehet használni.

Kleinhenz Franz: Ivelt háztető. Apostol V. Dumitru: Készülék a szövetek szállainak a megszámlálására.

I. G. Farbenindustrie (a híres német vegyi-tröszt): Eljárás hidrogén-gyártásra.

Nadolsky Leo és Segall Zindel: Reklámtábla vaskerítékre és fákra.

Schwark Otto és Goldstein Adolf: Önműködő tüzoltókészülék, amely gáznyomással olt. Szó sincs róla, erre is szükség van, de nem üdvösebb lett volna ugyanazzal a fáradsággal készüléket feltalálni az általános „égés” megakadályozására? Igaz, erre van már módszerük a militaristáknak: a gázháboru. Az majd mindent kiolt.

Minimax R. T.: Készülék habverésre. Lám, a híres Minimax hol tart már!

Helioti Pável: Tökéletesített eljárás halva-készítésre, krém-, kakao-, cukor-, égetett mogyoró és más anyagok réteges begyúrásával. Ne gondoljunk a halálra!

Siemens-Schuckert A. G.: Eljárás emulzióknak villany-áram útján való szétválasztására. Bizonyára nem lesz rossz üzlet. Például a bukaresti „édesvíz” Dambovitából kiválaszthatják majd a vízből az olajat és petrolomot. Fel fog érni egy közepes szonda hozadékával.

Taeni Else, szül. Klausner: Eljárás

harisnyák, kesztyűk s hasonlók gyors szárítására.

Bespaloff Schulim: Eljárás a borok alkoholtartalmának a feljavítására és fokozására. Elkészett.

Herkenberg Karl: Nyújtható villanyvezeték. Vajjon mit szól ehhez a drótipar?

Mentzel Alfréd: Eljárás bőrök impregnálására.

Schuster Karl: Patkó, kicserélhető kör-mökel.

Gayk Friedrich: Egytálpú szánkó. Gyermekkoromban láttam ugyan már egy ifjusági lapban ilyen szánkó fényképét, valahonnan Svédországból, de ez nem tesz semmit....

Ezek azonban csupán a laikus számára érdekesebb, mulatságosabb találmányok. Majdnem ugyanennyi szabadalmat kértek és kaptak gépek, meg különböző termelési eljárások tökéletesítésére.

Az emberi agy mindent elkövet, hogy feleslegessé tegye a kezét, miközben kezek milliói és milliói üresen maradnak, nem kerül beléjük a betető falat....

Körösi Sándor.

UJABB MEGDÖBBENTŐ SZINHÁZI BOTRÁNY

— Bérci itt hagyott bennünket, a társulat éhez

Bukarest, január 20.
A bukaresti színházügyi vezérigazgató-sághoz ma kétségbeesett hangú távirat érkezett Csikszederáról. A táviratot Battyán Kálmán a Bérci-társulat bonvivánja küldte és ez a távirat újabb fájdalmas dokumentuma a lezüllött, tönkretett és koldusbotra jutott magyar Tháliának.

— Bérci igazgató íthagyott bennünket, a társulat éhez, tizenhatan nyomorgunk és gyors segítséget, és játszási engedélyt kérünk.

Ez állott a Bukarestbe küldött S. O. S. táviratban. A színházügyi vezérigazgató-ság a távirat vétele után azonnali vizsgálatot rendelt el. Ismeretes, hogy az új színházi rendelet szerint

a társulat igazgatója csak akkor kaphat játszási engedélyt, ha előbb száz-ezer lej garanciát tesz le.

Abban az esetben, ha az igazgató nem tudná fizetni a színészeket, vagy anyagi differenciái támadnának társulata tagjaival, a színészeti felügyelőség a letétbe helyezett granciából egyenlíti ki a fizetés nélkül maradt tagokat.

A megtartott vizsgálat során kiderült, hogy

Bérci majdnem értéktelen járadékpa-pirokat helyezett letétbe

az előírt készpénz helyett, kiderült továbbá az is, hogy Bérci kötelező ígéretet tett, hogy december elsejéig a „járadék-papírok” névértékét készpénzzel fogja kicserélni. Ami természetesen szintén

nem történt meg. A vizsgálat ki fog terjeszkedni arra is, hogy ezt

a bűnös manipulációt ki segítette elő. Egyelőre az a helyzet, hogy Bérci társulata éhez és nyomorog, viszont a Bérci által letétbe helyezett járadékpapírokból nem lehet a társulat nyomorán enyhíteni.

A színházügyi vezérigazgató-sághoz a táviraton kívül még egy feljelentés érkezett.

E feljelentés szerint, amikor Bérci a feltornyosuló anyagi nehézségekkel már nem tudott megküzdeni,

három csoportba osztotta társulatát.

Az egyik csoport vezetését Fenyvesi Miklósról, míg tagjainak egy másik csoportját Szentesi László vezetésére bízta. A két szélnek eresztett csoport számára úgy gondoskodott játszási engedélyről, hogy

a saját koncesszió-engedélyéről egy-egy másolatot átadott nekik

elmaradt fizetések helyett. A harmadik csoportról Bérci ugylátszik saját maga akart gondoskodni, de időközben meg-gondolta magát — és amint azt a fent közölt távirat igazolja — a legkétségbeejtőbb nyomor közepette, otthagya társulata megmaradt tagjait.

A színházi vezérigazgató-ság távirati uton felkérte a csikszederai rendőrkveszturát, hogy részletes jelentést küldjön a Bérci társulat helyzetéről és egyben nyomozást indítottak annak megállapítására, hogy a Bérci társulat másik két csoportjával mi történt.

Ön ellensége a pénzének, hanem a „Margit-Pensió”-ban étkezik Bukarestben.

Kitűnő házikoszt 1-a kiszolgálás — 30 lejes ebéd és 25 lejes vacsora menü. — Hivatalos Esperanto Otthon — Erdélyiek találkozó helye. — Pensiunea Margaret Strada Brezoiului (Bul. Elisabeta) No 8 Tulaidonos PERNUSI PERSA MARGIT.

Utolsó lehetőség!

Vissza nem térő alkalom!

Egy milliós főnyeremény

Harminc darab háromezres
tiz darab tizezres
öt darab huszezres

nagy nyeremény

öt száz darab kisebb összegű
tiz darab ötezres
két drb. övenezres

Református Kórház Sorsjáték

Ez az utolsó magánsorsjáték, melyre még engedélyt bocsátott ki a román állam. Sietve vegyen tehát sorsjegyet a REFORMÁTUS KÓRHÁZ SORSJÁTÉK január 20-i húzására. Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Bratianu 51.

Húzás január 20-án!

Ne borotvapengét kérjen hanem követelje a

vezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

A BRASSOI

„ELITE”

KÁVÉHAZ és ÉTTEREM ben

szombaton, folyó hó

23-án éjfél 12 órakor

Minden táncoló pár egy eredeti üveg Kenyeres-léle

liqueurt, illetve cognacot kap díjtalanul. — F. hó 30 án

pedig Jelmez-estélyt rendezünk, különféle farsangi mó-

kákkal, beléptidii nélkül — Jelmez, álarc nem kötelező

A rendes mérsékelt áron kitűnő konyha és italok.

a'kohol-tánc!

Közgazdaság

ROVAT-ÉLEN

Mérlegek hava

A bukaresti nagy bankok: azok adnak. Sietve tudtul és hírül adják, hogy ők adnak. Rosszul ment, nem jól ment, gyengén ment, de azért adnak. Féltelesen vigyáznak az árfolyamra, a presztízsrre és a — zsebükre és ezért adnak.

Jól teszik! Adjának is osztalékot, mert az osztalék jár. Rész, amelyben bank és részvényes megegyeztek. Ha nyereség van, adni kell. És adniok kell, mert nyereség van Régi tétel, régiebb, mint akár a legrégebbi bank, hogy ha magas a Jegyintézet kamatlába, vagy a nyereség, mert nagy a marzs. Nyolc után elért hetvenöt százalékos haszon nagyobb pénz, mint például kettő után szedett ugyanennyi haszon. Ez egyszerre és az egyszerre még ma is csálhatatlan.

Az idén, — mérlegek havában! — más nyilatkozatot vártunk. Azt hittük: a marzs szükségéről hallunk valamit. Egyszer már a nyereség kulcsának csökkentéséről a banknál is beszélni kellene. Hetvenöt! Nem sok egy kicsit! Azt mondják, a válság enyhülését siettetné, ha olcsóbbá tennék a termelést és hisznek is benne nyilóban, mert napról-napra és percről-perce olcsóbbítják is a termelést. A munkabérek, fizetések, óráról-órára lejjebb szállanak. Csak a marzs marad! A marzs örök és ingathatatlan!

Nagyon világos, hogy osztalékot adnak, nagyon rendjén van és ha nem adnak, nagyon követelni is kell. Az a fizetés, amelyért most egy éve a bank-kuli dolgozott, szintén leszalolt. A közterhek kivételével a dologi kiadások szintén megcsökkentek. A ceruza is olcsóbb, a tinta is, a könyv is, amelybe a kamalokat könyvelik. Minden mozdul és mozog, de a marzs örök.

Végig a világon, mindenhol ma a kamat-mérséklés a bank politikája. Nálunk, — úgy látszik! — nincs a banknak politikája, mert nincs kamat-mérséklés. Még mindig nincs.

Legyen! Inkább legyen marzs-szűkítés, mint osztalék-eső és inkább legyen dividenda-éhség, mint skorbut, amely ma azokat fenyegeti, akik lehetővé tették, hogy az idén ismét legyen osztalék.

A magyar Nemzeti Bank mérlege

Budapest, január 20.

A magyar Nemzeti Bank főtanácsa keddi ülésén úgy a bankmérleget, mint a veszteség és nyereségszámát jóváhagyta. Elhatározták, hogy a 8.750.000 pengő tisztá jövedelemből az idén is 12 százalékos osztalékot fizet ki. A gazdasági életre nehezedő terhek csökkentése végett tervbevétték a kamatláb leszállítását is.

Két gazdasági gyűlés Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, január 20.

A cukorrépa-termelők január 29-én tartják meg gyűlésüket, amelyen beszámolnak arról, hogy serelemeik ügyében eddig mit intéztek, továbbá megbeszélnek az ezután folytatandó akciókat. A másik gyűlést a Kereskedelmi Társulat választmányja tartja.

Javulás következik!

Budapest, január 20.

Korányi Frigyes pénzügyminiszter Genfből hazatérőben tegnapi nyilatkozott a bécs-budapesti gyorsvonaton az elébe utazó újságíróknak. Korányi kijelentette, hogy utjával meg van elégedve, miután mindenütt komoly megértéssel találkozott. Általános a felfogás — mondotta a pénzügyminiszter. — hogy egész Európában javulás következik a gazdasági helyzetben.

Két marosvásárhelyi textilüzlet ment csödbe

Marosvásárhely, január 21.

Gewürth József marosvásárhelyi textilkereskedés ellen a törvényszék ma megnyitotta a csődöt. Passzívái 650, aktívái 150 ezer lejt tesznek ki. Ugyancsak kimondták a csődöt Frenkel Samu textilkereskedő ellen, akinek passzívái 180, aktívái 60 ezer lejre rúgnak.

Fel se ut, le se ut...

Az ut-tragédia

A csapnivalóan rossz utak miatt tönkrement az automobilizmus, amely százazreknek biztosított egzisztenciát — Másfélmilliárdot kell kiizadnunk évente az utak földozgatására — Egy miniszter melankólikus önvallomása — Mi van a svéd szerződéssel?

Bukarest, január 20.

Miután minden foglalkozási ág tönk-szélére jutott, összeomlott egy új iparág: az automobil ipar. Nap-nap után, hatalmas tömegek szolgáltatják vissza taxi és autóbusz engedélyüket azzal, hogy a válsággal nem bírják a harcot. Pedig az automobilizmus a legfiatalabb iparágak közé tartozik és míg a többi államokban a nemzetközi tökémséghez viszonyítva, teljében virágzik, addig Romániában ez az iparág is pusztulásra kárkoztatott.

A romániai automobilizmus lehetősége komoly társadalmi és gazdasági probléma, mert

az ország területén több, mint harmincezer taxi és autóbusz tulajdonos biztosította kenyerét ebből az iparágból.

Hangsúlyozzuk: 30 ezer tulajdonost, a melyhez hozzá kell még venni a soffőrök és jegyzedők tízezreire rugó tömegeit, az autóbuszjavító mechanikusokat, az alkatrészkereskedőket, valamint a többi egzisztenciát, akiknek megélhetése szoros összefüggésben áll az automobilizmussal.

Az automobilista ipar letörését egyrészt a gazdasági válsággal magyarázzák. Ebben van sok igazság. A tényleges oka azonban az iparág visszafélődésének az, hogy a lehetetlenül rossz utak miatt az autók fenntartási és kezelési

költsége oly nagy, hogy a tényleges jövedelemből ezeket a kiadásokat, komoly veszteségek nélkül nem lehet fedezni.

Mivel az utak csapnivalóan rosszak, azok fenntartási költsége is sokkal nagyobb, mint más államokban. Ezen a címen különböző adókkal megdrágították a benzint, az olajat és a többi automobil-szükségleteket, ami szintén jelentős részben hozzájárult az automobil ipar rentabilitásának letöréséhez.

Valahányszor külföldiek panaszkodtak az utak haszontalansága miatt, mindig nagy lendülettel felelt bele kormányfőink a „szégyen” kiéparálásához. És tárgyaltak és szövetkeztek és verekedtek a kezdeményezés babérjai fölött. Ilyen hadakozások után született meg az ominózus híri Stewart-féle utyszerződés, amelyet nagy garrral kötöttek meg és a mely

végül is olyan nemzetközi politikai és diplomáciai botrányba fulladt, amelyhez hasonló az utóbbi évek nagy panamáinak annaleszeiben aligha találunk.

A Stewart féle utyszerződés, amely miatti két évre kitolódott a legszükségesebb utjavítási munkálatok megkezdése, jelenleg egy párisi vegyesbizottság előtt vár elintézésre, mivel a londoni cég, szerződés szegés miatt óriási summákra pereli a román államot.

A svéd utépítési szerződést Erdély főbb vonalaira is kiterjesztették

Az automobil ipar fokozatos leromlása, valamint az idegenforgalom elenyészően alacsony nívója az összes utpanamakon keresztül arra készítette az illetékes kormányköröket, hogy az utak ügyében sürgős intézkedéseket foganatosítsanak.

Igy született meg azután hosszas tárgyalások után a második utyszerződés, a melyet a második stabilizációs kölcsön alkalmával kötött meg a román állam a Kreuger-féle svéd gyufatröszt érdekeltségeibe tartozó „Svenska Nügaktiebolaget” stockholmi utépítő társasággal. Jellemző, hogy

a svéd társasággal megkötött utyszerződésben egyetlen hang sem esett az erdélyi és bánági utak megjavításáról.

Ha illetékes erdélyi gazdasági körök közebe nem lépnek, úgy Erdély, akárcsak valamely afrikai kolónia, csak a pénzét adta volna adóba, anélkül azonban, hogy új utakat is kapott volna érte.

Hosszas közbenjárásokra aztán a kormány egy törvényt készített, amelyben módosítja a svéd utépítő társasággal kötött szerződést. A törvényt a parlament a legnagyobb titokban, gépszerűen szavazta meg és azt a hivatalos lap mai számában hirdették ki, mint szentesített törvényt, amely az 1931 március 21-én megkötött szerződést a következőképp módosítja:

A svéd társaság a szerződésben megál-

lapított árban és ugyanazon feltételek mellett

köteles a Bukarest—Ploesti—Brassó—Fogaras—Nagyszeben—Szászsebes—Gyulafehérvár—Torda—Kolozsvár és Nagypárad között egészen a határig futó fővonalat újjáépíteni.

A törvényben megállapított országút hosszúságának megfelelően viszont ugyanannyival kevesebb utat fog építeni a svéd társaság az Ókirályságban. Az utépítési programot a törvény kihirdetése után egy hónapon belül össze kell állítani. Ilyenformán tehát ezek a munkálatok még a tavasz folyamán kezdetüket veszik.

Egyszóval, annyi történt mindössze, hogy az ország legfőbb utvonalát, a Bukarest—Nagyvárád között futó országut újjaépítik, a többiek pedig az autóbusz- és taxiforgalom legnagyobb tragédiájára továbbra is ugyanolyan csapnivalóan rosszak maradnak, mint amilyenek eddig voltak.

„Az utak rendbehozásáról pedig egyelőre szó sem lehet” — mondja egyik törvénytervezetében maga a közmunkaügyi miniszter. Ez pedig szomorú biztatás a jövőre nézve, különösen ha tekintetbe vesszük azt, hogy ugyanabban a törvénytervezetben olyan horribilis pótdadók vetnek ki, amelyek ellen az ipar és kereskedelem és a magánosok is, kézzel-lábbal tiltakoznak.

A kormány melankólikus önvallomása az utak gyatraságáról

Arról az új uttörvénytervezetről van szó, amelyet a Jorga-kormány terjesztett a parlament elé és amelyet a parlament legközelebbi ülészakán fognak tárgyalni. Ennek a tervezetnek van egy bevezető része, amelynek első mondatában a technikai kormányzat melankólikus önvallomást tesz a romániai utak gyatraságáról. Az előjáró rész első mondata szóról-szóra a következőképpen hangzik:

„Románia összes utvonalainak a helyzete általában siralmas. Az utak legnagyobb része használhatatlan, azoknak tényleges megjavítása pedig a mai körülmények között lehetetlen.

Ezeket mondja a közlekedésiügyi miniszter a parlamentnek betervezett uttörvénytervezetében. Öszinte vallomás, a

mit hivatalos statisztikával igyekeznünk alátámasztani. Az a helyzet ugyanis, hogy

Románia összes utvonalainak hossza, a kapcsolt részekkel együtt 101 ezer 982 kilométer.

Ebből mindössze csak 58 ezer kilométer van kikövezve. A kövezett utakból is alig 16 ezer kilométer mondható — Románia-víznyalabon jónak. A többi közepek, gyatra és csapnivalóan rossz; jó részét használhatatlan. Az 58 ezer kilométer tehát kövel feltöltött ut, tehát egyetlen méter makadám vagy beton ut nincs Romániában, ahol a külföldön ötödrészt számított kövezett ut a „legjobb ut” elnevezést viseli. Holott maga a közmunkaügyi miniszter bevallása szerint, Ro-

mánia gazdasági, stratégiai és turisztikai szempontból 2 ezer kilométer gránátkövezet és betonutat, 9 ezer kilométer makadám burkolt utat és 59.000 km olyan makodámmal kövezett utat igényelne, melyet nem havonként, mint most, hanem legfeljebb minden hat évben kell csak megjavítani.

Mint mondtuk, az utak csapnivalóan rosszak. És ezzel el van intézve. Mert a kormány kiszámította, hogy

az összes romániai utak rendbehozásához pontosan negyven milliárd lejre volna szükség.

Ebben az esetben nem fordulna elő az, hogy az utakat évente többször is javítani kelljen. A mai körülmények között azonban ezt a horribilis summát, az évi költségvetésnek majdnem kétszeresét lehetlenséggel határos előteremteni.

Igy tehát megmaradunk az eddigi rendszernél: — toldozunk-foldozunk az adófizetők keservesen kiizzadt fillérjeiből, miközben minden aminek csak lehálványabb köze is van az országutakkal — menthetetlenül tönkremegy.

MILLIÁRDOK, AMIKET AZ ADÓFIZETŐK IZZADNAK KI UTAK FOLDOZGATÁSÁRA

Ezeknek a siralmas állapotoknak tulajdonítható, hogy

Romániában sokkal nagyobbak az utak rendbentartását célzó pótdadók, mint bárhol másutt.

Mert míg a többi európai államok a régi jobbnapokat arra használták fel, hogy országukat építkezésekkel és az utak rendbehozásával minél magasabb nívóra emeljék, addig Romániában egy évtizeden keresztül milliárdos panamák alatt vértett el az adófizető polgárság obolusaiból összerakott államkassza. Mikorra pedig megszűletett a jóakarát, akkorra megszűnt a pénz.

A közmunkaügyi minisztérium 1932 évi költségvetésében a romániai utak fenntartására 1 milliárd 380 millió lej van előirányozva. Ez a közel másfélmilliárdos összeg a következő tételekből kell, hogy befolyjon: könnyű benzine kivett adóból 115 millió, (ez az a benzín, amit az autók használnak), denaturált benzín után 7 millió, motorina után 26 millió, olaj után 84 millió, autogummik után 22 millió, kövezetvámkoból 100 millió, engedélyekből 8 millió, különböző más ilyenfajta jövedelmekből pedig 2 millió: ez összesen 364 millió tesz ki. Most pedig jönnek a következő tételek: közfuvarozásból 100 millió, pótdadóból 860 millió, fizetések utáni adóból stb. pedig összesen 100 millió.

A milliós számok végösszege 1 milliárd 380 millió lej és ez csak az állami utak fenntartására, tekintve, hogy a megyék és községek külön szednek illetékeket utjaik karbantartására.

És ezeket a hatalmas milliókat azért kell fizetnünk, mert az utak rosszak és azokat állandóan földozgatni kell.

És miközben toldozgatják, az automobilizmus, több százezer egzisztencia legalábbosab csapására tönkremegy, az idegenforgalom pedig — amely gazdaságilag szintén óriási előnyöket jelentene az országra nézve, majd csak késői utódaink rózsásabb korszakában fog kifejlődni.

Addig is azonban adóért préselnek, mi pedig fizetünk uttalan-utakon uttalan-utakért.

Seres Miklós

— Manoilescu volt miniszter Kolozsváron. Tudósítónk jelenti: Manoilescu Mihály tegnapi Kolozsvárra érkezett. A volt miniszter és bankkormányzó látogatását a villamosmű ügyével hozzák kapcsolatba, mert mint ismeretes, Manoilescu fő-résztvényese az Erdélyi Szénbánya részvénytársaságnak, mely a belga érdekelt-ségű Electobel-társasággal közösen csinálta meg a városi villanyüzemek kommercializálását és az egeresi nagy centrálét. Kolozsváron az a hír tartja magát, hogy Manoilescu az ismert villanyháború botrányainak újbóli fellángolásának elkerülése érdekében tárgyalni akar a várossal a kommercializálási szerződés megváltoztatásáról. Azt, hogy ez a verzió mennyiben igaz, nem lehet tudni, mert a városházán eddig senkit sem értesítettek még Manoilescu miniszternek arról az állítólagos szándékáról. Valami alapja megles lehet ennek a hírnak, mert a város előzőt három héttel felhívta a villamosmű igazgatóságát, hogy kezdjen vele tárgyalásokat a kommercializálási szerződés sulyos pontjainak módosítására, de a villamosmű erre az átiratra még nem válaszolt. Lehet, hogy Manoilescu Mihály a szükséges utasítások megadásáért jött Kolozsvárra, hogy a város által kívánt békés tárgyalások megindulhassanak.

BCU Cluj-Napoca

B. L. 9. OLDAL

Iskolák Egyesületek

Csak a saját erőnkben
bizhatunk!

Brassó, január 20.

A brassói református egyház közgyűlése e tragikus helyzet hatása alatt ült össze, hogy a folyó teendők intézése mellett, tárgyalás alá vegye a legidősebb kérdés: az egyház és iskoláinak anyagi helyzetét és fenntartásának lehetőségeit.

A Szele Béla dr. főgondnok és Csia Pál lelkész elnöklete alatt üléselő, szokatlanul népes közgyűlés örömmel vette tudomásul az országos kórház-sorsjáték eredményeit és a presbitérium által a szentpéter uton létesítendő aggmenhely és csecsemőotthon ügyében tett intézkedéseket. Nagy lelki izgalomban, de feszült figyelemmel hallgatta meg, többször tomboló helyesléssel kísérve Szele Béla dr. főgondnoknak a kisebbségi egyházak helyzetéről, jelenéről, jövődjéről és az egyháztagok nagy kötelességeiről tartott beszédét.

Szele dr. rámutatott arra, hogy az egymást váltogató kormányok operálnak az elszegényesítés eszközeivel, hogy aztán valóra válhasson néhai Bratianu miniszterelnök jóslata, mely szerint tíz év múlva nem lesz Romániában magyar-kérdés, mert a magyarság be fog olvadni a román népbe. Először az agrárreform koponye alatt húzták ki a földet a kisebbségi iskolák és egyházak alól, azután az egyházaknak és iskoláknak törvénytelenül járó segélyekkel üzték csunya játékokat, majd az általános gazdasági válság konjunktúráját kihasználva, sujtottak végig újól a kisebbségi egyházak és iskolák anyagi érdekein. Az egymást követő kormányzati tények kinyitották szemünket. Tisztában lehet minden kisebbségi egyház azzal, hogy csak a saját erejére, a saját híveinek áldozatkészségére építhet.

Brassó reformátusai is tisztában kell, hogy legyenek azzal, hogy egyházuk és iskoláik sorsa egyedül az ók kezeikbe van letéve. Nagy a nincstelenség, kétségbeesés a nyomor, és mégis áldozatokat kell hozni, még a be-tető falat rovására is, ha azt akarjuk, hogy ne nemuljanak el harangjaink és ne sorvadjanak el drága anyanyelvünk fennmaradását szolgáló iskoláink. Történelmi idöket élünk, — mondotta Szele dr., — mert most döl el, a mi magatartásunk dönti el egyházunk és iskoláink jelenét és jövődjét sorsát.

A mély megilletődéssel hallgatott beszéd után kitört a lelkesedés és a brassói református egyház közgyűlése nemes áldozatkészséggel és egyhangu határozattal mondotta ki, hogy a mai borzalmas anyagi válság közepette is minden áldozatot meghoz, hogy elő-teremtse az egyház és iskolái szükségleteit.

A BRASSÓI SPARTA SPORT EGYESÜLET 1932. évi január hó 21-én, csütörtökön este fél kilenc órai kezdettel taggyűlést tart az egyesület új klubhelyiségében, a Vas-ut-utcai Szebeni R. féle vendéglő új nagy-teremben. Napirenden szerepel a január hó 23-án rendezendő házi teaestély előkészítése és az évi közgyűlés előkészítése is. Kérjük ugy az összes működő, mint pártoló tagjaink szíves megjelenését, tekintettel a napirend fontosságára. — A „Spárta” sport club szombat-este, 23-án, a Szebeni R. féle új nagy-teremben tea-estélyt rendez.

AZ ERDÉLYI ÉS BÁNATI ZSIDÓ NÖ-EGYESÜLET a fényesen sikerült első teaes-télye arra indította, hogy ezen kellemes és praktikus összejöveteleket a tél néhány szom-bat estéjén megismételje. Mint köztudomásu, az estélyek tiszta jövedelméből a Bu-ka-restben nyomorgó, támasz nélküli erdélyi zsi-dókat segítéyzik. A legközelebbi teaestélyt folyó hó 23-án este 9 órakor, ez alkalommal is a nagyon kellemes Vilson-kávéház helyi-ségében, Str. Doamnei 19. sz. alatt tartják meg. Az érdekelteket, — külön meghívók hely-lyett, — ezuton hívjuk meg. (b)

Kisebb olcsóbb árak, ezért át-rezsi költsétem
ugyanazon ház udvari helyiségébe
JUL. E. TEUTSCH
naptárterá és foto-lizet. Alapítottát 1890-ben.
BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 3.
udvaron jobbra.

**Olcsó kotta
vásárunk,
szenzáció**
10 darab jó kotta 15.- lej,
vidékre 20.- lej.
Brassói Lapok Könyvosztálya.

Sport

Románia asztali
tenniszbajnokságai

Kolozsvár, január 20.

Az asztali tennisz-szövetség február 2-án és 3-án rendezi Kolozsváron az idei országos bajnokságokat. A versenyszámok a következők lesznek: férfi egyes I., II. és III. kategóriájú, női egyes, férfi páros, vegyes páros, ifjúsági és harmas csapatverseny.

A vidéki versenyzők teljes ellátásban részesülnek. Benevezések január 25-ig eszközölhetők a Federatia de Tennis de masă, Kolozsvár, Calea Victoriei 43 cím-re. Az első három helyezett résztvesz a prágai világbajnokságokon.

↓ Németség egyetemi sibajnoka Brassóban. Herbert Zachäus, Németség egyetemi sibajnoka a brassói szász siegyet meghívására Brassóba érkezett és itt elsősorban az országos siugróbaj-nokságokra készíti elő a brassói versen-y-zöket, azonkívül pedig több sikurzust is tart. A német sibajnok vasárnap már részt is vett egy ugrótreningen és nagy-szerüi stílusával élénk tetszést keltett.

↓ Schmeling újra mérkőzik Sharkey el-len. Newyorkból jelentik: A boxbizottság határozata alapján Schmeling a nehézsu-lyu ökölvívás világbajnoka junius havá-ban Sharkey ellen mérkőzik. Még emlé-kezetes, hogy a német bajnok annak kö-szönhette a győzelmét, hogy ellenfele sza-bálytalan mélyítéssel terítette le őt. A juniusi viadaltól várják a szakkörök a reális eredményt Schmeling és Sharkey között.

↓ Somogy—Ethnikos 1:1 (1:0). Athén-ből jelentik: A görög csapatnak sikerült eldöntetlen eredménnyel revánst venni a nemrég szenvedett súlyos vereségéért. Hat perccel a befejezés előtt a bíró lefuj-ta a meccset, hogy biztosítsa a görög csa-pat veretlenségét.

Külföldi humor

MAI HAZASSÁG

— Hallod, a ti elváltostok aztán ugyancsak gyorsan ment!

— Az ám. Még a nászutunkát is kénytele-nek voltunk félbeszakítani, hogy a tárgyalás terminusát el ne mulasszuk. (Götz.)

BIZTOS JEL

— Miről ismerte föl a detektív, hogy az il-leto nőiruhába öltözött férfi?

— Arról, hogy elment egy divatárus bolt előtt és meg sem nézte a kirakatot. (Tit-Bits.)

A VADÁSZ OTTHONÁBAN

— Gyerünk át a másik szobába. Képtelen vagyok játszani, ha ennyi szem néz rám. (Bystander.)

SZORULT HELYZETBEN

— Ugyan kérlek, szólj már ennek a bestiá-nak, hogy beszéljen valamit! (Judge.)

A HÁLA

— No, nem bánom, ez egyszer még kisegit-lek husz pengő kölcsönnel.

— Örök hála, öregem! Ha száz évig élek, sem felejttem el, hogy neked husz pengővel adósd vagyok. (Berlingske Tidende.)

LEANYSZÓKTATÉS

Szerelmes (aki imádottját taxin szókteti meg): Kocsis, mit fizetek az utért?

Kocsis: Az már rendben van, uram. A kis-asszony papája volt szíves előre mindent ki-egyenlíteni. (Woche im Bild.)

A NAGY VADÁSZ

Egy szép napon egyszer csak szemben ta-lálom magamat egy hatalmas oroszlánna. Azt hiszed, megijedtem? Szó sincs róla! Egysze-rűen hátat fordítottam neki.

— És hol történt ez?

— Az állatkertben. (Dimanche Illustré.)

ORVOSI TANÁCS

Hölgy: Óh, doktor ur, mostanában olyan gyöngének érzem magamat. Mit tanácsol?

Orvos: Pihenést, asszonyom.

Hölgy: Dehát meg sem vizsgál? A nyelve-met meg se nézi?

Orvos: Első sorban annak kell a pihenés, asszonyom. (Outspan.)

A KAKAS VÉLEMÉNYE

— Átkozott divat! Vajjon mit szólnának hozzá, ha mi meg női hajfűrtöket viselnénk a tarajunk mellett?

(Lustige Blätter.)

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap : egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap : 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hírde-tés 10 szó. Népszerű hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére : szavanként 3 lej 50-szeri megjelenésnél 2 lej

Vétel-eladás

ILIAN (Marosillyén) vasuti ál-lomás közvetlen közelében HAZ VENDEGLÖVEL, SZÁL-LODAVAL 350 ezer lejért el-adó. Érdeklődők forduljanak a jelenlegi vendéglőshöz „Res-taurant Gara”. 16594

ארט כשר kövér liba kapható Rosenbergnél Brassó, Kapu-u 36 udvarban. 16605

HALÓSZOBABUTOR olcsón, sürgősen eladó. Szabó Dénes-né, Brassó, Katalin-ucca 14. 16601.

Allást keres

MINDENES SZAKÁCSNÖ uriházakhoz ajánlkozik. Cím 16607 szám alatt a brassói ki-adóban.

Lakás

KERESEK EGY VAGY KÉT BUTORÓZOTT SZOBÁT kü-lő bejárattal, fürdőszoba hasz-nálattal Ajánlatokat „egye-dülálló fiatalur” jeligére a brassói kiadóhivatalba kérek. 16615

Vegyes

Fuchs fogorvos (20 évi pá-ri-si praxissal), Bukarest, BER-ZEI 35. Díjtalan kezelés, fog-huzás. 16380

HENGERKÖSZÖRÜGÉPEN vállalunk autó- és traktor hen-gerköszörülést, Tóth testvérek Brassó, Kereszt-ucca 12. 16609

Könyvek

A TUNDERUJJAK allandó-an kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. A legjobb magyar női kézimunka lap ára 45 lej. Vidékre portóra a pénz előleges beküldése mellett 50 lej.

Páratlan olcsóság, csak 5 lej egy detektív-regény. A 115-as percsomó. Egy nagystíli szél-hámos. A kísértet tanya, A mediciek töre, Jajkiáltás a tul-világról, Egy álarcos bál rej-telmei, A fehér kastély titka, A titokzatos villa, Az apáért Amig az álarc lehull, Egy éj-szaka a Berviczky kastélyban. A rádium halál, végzetes asz-szony, Az olajlámpás, Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejért. Az összes szám megrendelésénél portómentesen szállítja a Bras-sói Lapok Könyvosztálya.

Híres szerelmesek könyvei, gazdagon illusztrálva, köteten-ként 50 lej. Boccaccio 100 el-be-szélősei, Casanova emlékiratai, Don Juan a szerelem fejedel-mének emlékiratai, Faublas lovag szerelmi kalandjai, Lep-tameron 70 szerelmi történet, Pompadour márkiné kaland-jai, Don Jouan intim kaland-jai, Mantegazza, A szerelem élténa. Vidékre portó 10 lej. Megrendelhetők a Brassói La-pok könyvosztályától.

10 darab Népszerű regény mig a csekély készlet tart 50 lej, vidékre portóval 60 lej, utánvétellel 66 lej. Maupassant A másik gyermeke. Csermely: A basa topánkái, Csermely: Adieu Madame, Forró Pál: A megölt szerelem, Forró Pál: Különös tüzek, Forró Pál: Aki mindig csak vendég, Csermely: A boszu örvényében, Szász Béla: Az öreg szoltár titka. Altai: Célnál Megrendelhetők a Brassói Lapok Könyvosztá-lyától.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályá-ban.

ELISMERTEN

a legjobb román
szótár a Dr. Dávid
György-féle nagy
kézi szótár.

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Ro-mán-Magyar rész füve 80.— II. Magyar-Róman rész füve 80.— a két rész együtt köve egész vászon kötésben 180.— lej; díszes félbörk ében 240.— lej. — Kapható min-den könyvkereskedésben. — Kiadta a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYA

Felelősszerkesztő :
B. L. Kocsis Béla

Brasov—Brassó, Kapu-ucca 56 —58. Telefon-interurban : (szerk. és kiadóhivatal) : 1—77 és 82

Bucuresti—Bukarest I, Boulevard Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám : 363—64

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és cenzúrá: nyomára, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsóféhérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnu-tiu 10. (Osztián Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Marosvásárhely: Benjámin Árpád Str. Bererie 1 (Sörház-u) — Nagyszeben: Strada Tur-nului 13. (Szigetváry László) — Szatmár: Csokonai-u 10. (Várad József) — Ujvarhely megye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-u. 31. (Varró Elek). — Szilágy: Str. (deleperia érnő) Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József)

Központi szervezők. pénzfelvételi jogosultsággal Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hír-detőiroda Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

A
NŐ

Tanulmányok
a nő testéről,
nemi életéről,
erotikájáról

Irta: BAUER A. BERNHARD orvostanár, egészségügyi főtanácsos
Két hatalmas kötet 880 oldal!

Ezt a világhírű, nagyértékű művet termelési áron alul tudjuk az olvasóknak biztosítani. RÖVID KIVONAT A TARTALOMBÓL: Az iskor és középkor. — A Talmud. — Az erő-élben levő lány. — A felvilágosítás. — Az érett fiatal leány. — A völgegy. — A fiatal feleség. — Az érett nő. — Az öregedő nő. — Az aggszűz. — Veszedelemes kor a nő és a férfi életében. — A nemi tudományról álta-ában. — A nő nemi élete. — A nemi ösztön-s nevelés. — Tánc és erotika. — Sport és erotika. — Célsterü és szerelmi házasság. — A vadházasság és álházasság. — A szabad szerelem. — A vig özvegy. — Szabadság és házasság. — A kannibalizmus. — A prosti-tució. — A bukott leány. — A párisi nő er-kölcsei romlása. — A barátnő. — A nemi be-tegségek. — A nő, mint győztes. — Polyga-mia. — Fetisizmus. — Szerelem és bűn. — Mi-Házasságtörés. — Kettős öngyilkosság. — Mi-ért tűri a nő a rabszolgaságot? — A démoni nő. — A megcsalt nő. — A féltékenység szen-vedése. — Özvegyek elégetése Indiában. — Ipszerü prostitució, stb. stb.

880 nagy oldal a két kötet és az ára csak 400 lej az eddigi 1200 lej helyett

Az ECONOMIA tagjai, valamint hitelképes egyének részlettíztetésre is kaphatják

Brassói Lapok Könyvosztálya